

บทที่ 1

1. โครงการพัฒนาชุมชนตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

2. หลักการและเหตุผล

ตามที่ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาชุมชนตำบลวังสามหมอ ซึ่งได้จากกระบวนการในการเตรียมความพร้อมชุมชนในการทำแผน โดยได้มีการเรียนรู้ในการบริหารจัดการภายในชุมชนของตนเองซึ่งในชุมชนมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการกองทุน ฯลฯ และได้มีการขยายผลการดำเนินงานไปในพื้นที่ตำบลอื่นๆ ใน 6 ตำบล ของอำเภอวังสามหมอด้วย เพื่อให้การวางแผนการดำเนินงานของตำบลวังสามหมอ ให้เกิดความต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์แก่ชุมชนต่อไปโดยไม่หยุดชะงักแม้จะสิ้นสุดโครงการแล้ว และได้สรุปบทเรียนร่วมกันจะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริมการเกษตรในตำบลเป็นอย่างยิ่ง จึงเห็นควรจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี แผนพัฒนาการเกษตรชุมชนเพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในตำบลวังสามหมอต่อไป

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถวางแผนและดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการเกษตรของชุมชน
- 3.2 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านความรู้และทักษะในการส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน
- 3.3 เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ตำบลวังสามหมอมิมีแผนพัฒนาการเกษตรชุมชนแบบมีส่วนร่วม
2. ตำบลวังสามหมอสามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้จากกระบวนการในการเตรียมความพร้อมชุมชน มีการเรียนรู้ในการบริหารจัดการภายในตำบล ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการ
3. เกษตรกรสามารถพัฒนาการผลิตด้านการเกษตรอย่างถูกต้องและครบวงจร
4. เกษตรกรได้รับความรู้วิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพการเกษตร
5. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
6. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าและจำหน่ายได้ตามความต้องการของตลาดและตามศักยภาพของดิน
7. เกษตรกรสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากสารเคมีทางการเกษตร
8. ชุมชนมีการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
9. เกษตรกรมีอาชีพที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. พื้นที่เป้าหมาย

ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2556-2558

-แผนถ่ายถอดเทคโนโลยี	เริ่มต้น ปี 2556	สิ้นสุด ปี 2558
-แผนการลงทุน	เริ่มต้น ปี 2556	สิ้นสุด ปี 2558
-แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	เริ่มต้น ปี 2556	สิ้นสุด ปี 2558

งบประมาณ

7.1 งบประมาณทั้งหมด 12,410,000 บาท (สิบสองล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

งบประมาณ โดยแยกเป็นรายแผน ดังนี้

-งบประมาณด้านการถ่ายถอดเทคโนโลยี	5,140,000 บาท
-งบประมาณด้านการลงทุน	4,700,000 บาท
-งบประมาณด้านพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	2,570,000 บาท
-แหล่งที่มาของงบประมาณ	

องค์การบริหารส่วนตำบล, องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ผู้ว่าราชการจังหวัด, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมปศุสัตว์, กรมประมง, กรมพัฒนาที่ดิน, กรมส่งเสริมสหกรณ์

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายถอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
- ผู้นำ 13 หมู่บ้าน ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

บทที่ 2

2. สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2.1 ข้อมูลทางกายภาพ

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลวังสามหมอ เป็นที่ตั้งของส่วนราชการต่าง ๆ และชุมชนระดับอำเภอ ของอำเภอวังสามหมอ โดยอยู่ห่างจากตัวจังหวัด 98 กม. ตำบลวังสามหมอมิมีเนื้อที่ประมาณ 46,150 ไร่ ตำบลวังสามหมอแบ่งออกเป็น 2 เขต คือ

1. เขต เทศบาลลำพันชาด ได้แก่ 1,2, 3,4 ,7 ,9 ,10, 12 , 13
2. เขต เทศบาลวังสามหมอ ได้แก่ 2, 5,6, 8,9,11

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ติดต่อเขตตำบลตำบลหนองกงทับม้า
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ติดต่อเขตอำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ติดต่อเขต ต. หนองหญ้าไซ อ.วังสามหมอ จ.อุครธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ติดต่อเขต ต.คำโคกสูง อ.วังสามหมอ จ.อุครธานี

2.1.2 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลวังสามหมอ เป็นที่ราบสูง เป็นที่ลุ่มเป็นส่วนน้อย พื้นที่ของตำบลเป็นเขตชุมชน และเขตเกษตรกรรมพื้นที่บางส่วนเป็นป่าสงวนแห่งชาติ มีลำน้ำ ลำพันชาด และลำน้ำป่าว ไหลผ่านบางหมู่บ้าน คือ หมู่ 1, 10, 7, 3

2.1.3 พื้นที่ป่า

ตำบลวังสามหมอ มีเนื้อบางส่วนของตำบล อยู่ในป่าสงวนแห่งชาติ เช่น หมู่ 2, 5, 6, 12 ปัจจุบันป่าไม้ถูกทำลายเป็นส่วนใหญ่และเป็นป่าเสื่อมโทรม ประชาชนเข้าครอบครองในพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมดเหลือเป็นป่าจำนวนน้อย เกษตรกรได้เข้าบุกรุกทำกินเป็นพื้นที่ทางการเกษตรเป็นส่วนมาก

2.1.4 อุณหภูมิ

สภาพภูมิอากาศ แบ่งเป็น 3 ฤดู คือ

- ฤดูฝน
- ฤดูร้อน
- ฤดูหนาว

ฤดูฝน ฝนจะตกตั้งแต่เดือนเมษายนและจะทิ้งช่วงในเดือน กรกฎาคม – ต้นเดือนสิงหาคม

ฤดูร้อน จะร้อนมากและแห้งแล้ง ความชื้นในอากาศน้อย

ฤดูหนาว อากาศหนาวมากและแห้งแล้ง ความชื้นในอากาศมีน้อย

อุณหภูมิของตำบลวังสามหมอจะร้อนและแห้งแล้ง โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อน อุณหภูมิจะสูงขึ้นมากทำให้อากาศร้อนแห้งแล้ง ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรใช้ทำการเกษตรไม่ได้ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะในพื้นที่สูง

2.1.5 แหล่งน้ำและปริมาณในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝน แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น และแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ใช้ในการเกษตร ส่วนใหญ่แหล่งน้ำในการเกษตร ที่เป็นลำน้ำ ลำห้วย ได้แก่ ลำปาว อยู่ในหมู่ที่ 1, 10, 3 ลำพัดชาด อยู่ในหมู่ 2, 12 เป็นลำห้วยที่มีน้ำตลอดปี แต่ส่วนใหญ่อยู่ไกลพื้นที่ทำการเกษตร จึงใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้น้อยฝนจะตกหนักในช่วงต้นฤดูทำให้มีน้ำท่วม อันเนื่องมาจากสภาพพื้นที่ที่ลาดชันมาก และจะทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่เกษตรกรกำลังปักดำ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี 2551 – 2553

ปี	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ในแต่ละเดือน (มม.)												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2551	7.9	13.6	53.7	37.5	114	147.1	207.4	396.4	165.2	257.4	0.5	0	1401
2552	0	0	65	114.6	45.1	227	248.2	202.6	252.2	82	80.1	0.6	1317
2553	0	14.3	13.4	16.8	131.1	220.8	147.9	572.1	139.9	143.4	0	23.5	1423

ที่มา : กรมชลประทาน ลุ่มน้ำลำปาว จ.กาฬสินธุ์

2.1.6 เส้นทางคมนาคม

ตำบลวังสามหมอมีการติดต่อกับชุมชนอื่น โดยอาศัยถนนทางหลวงจังหวัด หมายเลข 2023 ศรีธาตุ – วังสามหมอ ผ่านหมู่ 2, 5, 8, 6, 11 ทางหลวงวังสามหมอ – วาริชภูมิ ไปยังหมู่ 9 และถนนวังสามหมอ - สมเด็จ ผ่านหมู่ 3, 4, 1, 10 เป็นถนนลาดยางทั้งหมด เข้าสู่พื้นที่หมู่บ้าน มีรถโดยสารประจำทางผ่านตลอด ยกเว้นหมู่ 7 แยกจากทางหลวงประมาณ 2 กิโลเมตร ถนนคอนกรีตเข้าหมู่บ้าน

2.1.7 ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ลักษณะดิน ของตำบลวังสามหมอส่วนมากเป็นดินมีการถ่ายเทอากาศได้ ไม่เก็บน้ำเพราะดินร่วนปนดินทราย หน้าดิน เป็นดินดำ มีความลึกของหน้าดินน้อย ลักษณะโครงสร้างของดินมีการถ่ายเทอากาศได้ดี ไม่เก็บน้ำเพราะดินทราย เมื่อฝนตกลงมาดินจะไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้นาน ความอุดมสมบูรณ์ของดินน้อย มีการปลูกพืชที่ดูแลรักษาอาหารไปใช้มาก คือ มันสำปะหลัง และอ้อย และมีการปรับปรุงดินบ้างเล็กน้อย

สมรรถนะของดิน ของพื้นที่ทางตอนเหนือและตอนใต้ของตำบลเป็นดินที่เหมาะสม สำหรับการปลูกพืชไร่ที่มีความคงทนต่อความแห้งแล้งได้ดีพอสมควร การใช้ที่ดินควรใช้อย่างระมัดระวัง เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางเป็นที่ราบลาดชัน พอสมควรจะพัฒนาเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชไร่ ตามแหล่งน้ำควรพัฒนาชุดบ่อเลี้ยงปลา

ตารางที่ 2 แสดงชุดดินที่พบในตำบลแบ่งเป็นหมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่	ชุดดินที่พบ						
1	-	-	-	-	-	61RL	62
2	35B	-	40	40B	-	-	-
3	-	35	40	-	-	-	-
4	-	35	40	-	-	-	-
5	-	35	40	-	49	-	-
6	-	35	-	40B	-	-	-
7	-	35	40	-	-	61RL	62
8	-	-	-	-	49	-	-
9	-	-	-	-	-	61RL	62
10	-	-	-	40B	-	-	-
11	-	35	40	-	-	-	-

ชื่อชุดดินต่างๆ

ชุดดินที่	ชื่อชุดดิน
17B	ร้อยเอ็ด, เรณู
22	สีทัน
40	สันป่าตอง
40 บี	ดินมีหินโผล่
41	กำบง
35	โคราช, สดึก
49	บรบือ, โพนพิสัย, สกลนคร

1) ดินชุด 35B

ความเหมาะสม เหมาะสำหรับปลูกข้าว บริเวณที่มีน้ำสามารถใช้ปลูกพืชล้มลุก หรือ พืชผักได้ในฤดูแล้ง

ข้อเสนอแนะในการจัดการ ควรมีการไถพรวนเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

(1) พืชที่สามารถปลูกได้ดี

(2) สามารถปลูกได้แต่ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างดี

- 1 เอส ข้าวปลูกได้ดี แต่เนื้อดินไม่ค่อยเหมาะสมดินค่อนข้างเป็นทรายหรือทรายจัดหรือ ขาดธาตุอาหารอย่างรุนแรงควรมีการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1 ดี อ้อยต่าง ๆ ปลูกอ้อยได้แต่ดินมีการระบายน้ำไม่ดี น้ำมักแช้งในฤดูฝน

- 1 เอฟ ไม้ต่างๆ ก็ปลูกได้ดินมีการระบายน้ำไม่ดีมีน้ำขัง

- 2 ดี มะพร้าวปลูกได้แต่ดินมีการระบายน้ำไม่ดีมักมีน้ำแช้งในฤดูฝน

- 2 เอฟ ทู้งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ปลูกได้แต่ดินมักมีน้ำท่วมและน้ำแช้ง

2. ดินชุด 40, 40บี หรือดินชุด สันป่าตองและชุดที่มีชุดที่มีหินโผล่

ความเหมาะสม เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ต่างๆหรือพืชผักแต่ดินค่อนข้างเป็นทรายและมีความอุดมตามธรรมชาติต่ำ

ข้อเสนอแนะ ควรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และพืชคลุมดินการใช้ปุ๋ยเคมีต้องใช้ในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิดเพื่อลดการสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ พืชที่สามารถปลูกได้

(1) ในวงเล็บมีเลข 1 คือเป็นพืชที่ปลูกได้ดี

(2) ในวงเล็บมีเลข 2 คือเป็นพืชที่ปลูกได้ดีแต่ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1 นุ่น, มะพร้าว, มะม่วงหิมพานต์, ยางพารา ไม้ต่างๆ ยูคาลิปตัสและทู้งหญ้าเลี้ยงสัตว์

- 1 เอส ข้าวโพดต่างๆ, ปอต่างๆ, มันสำปะหลัง, ฝ้าย, อ้อยต่าง ๆ, ข้าวฟ่าง, งา, ละหุ่ง, สับปะรด, หม่อนไหม, มะละกอ, พืชผักแต่เป็นดินเป็นดินทรายหรือขาดแร่ธาตุอาหารอย่างรุนแรง

- 2 ดับเบิ้ลยู ข้าวสารสามารถปลูกได้แต่ดินมักขาดน้ำในฤดูเพาะปลูก

3. ดินชุด 49 หรือ ชุดโพนพิสัย, บรบือ หรือสกลนคร

ความเหมาะสม เหมาะสมปานกลางสำหรับไม้ผลไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินกรวดปนเศษหินหรือมีชั้นหินพื้นอยู่ดินล่าง หรือสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง

ข้อเสนอแนะ ควรมีการเตรียมหลุมที่ดี มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีปรับปรุงบำรุงดินตลอดจนจำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ พืชที่สามารถปลูกได้

(1) ในวงเล็บ เลข 1 คือที่มีสามารถปลูกได้ดี

(2) ในวงเล็บ เลข 2 คือพืชที่สามารถปลูกได้ดี แต่ต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน

(3) ปลูกสับปะรด, ไม้ต่างๆ และทู้งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

-1 จี ปลูกปอแก้ว, ถั่วต่างๆ, ฝ้าย, ปอ, งาหม่อน, ยางพารา, พืชผัก แต่ดินมีเศษหินหรือลูกรังปะปนมาก

- 2 ดับเบิ้ลยู ข้าวสามารถปลูกได้ดี แต่ดินมักขาดน้ำในฤดูเพาะปลูก

ดินชุด 41 คือดินชุด ค่ำบง

ความเหมาะสม เหมาะสมปานกลางสำหรับพืชไร่เหมาะสำหรับทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เนื่องจากดินเป็นทรายจัดและมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะในการจัดการ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์เป็นหลัก ประกอบกับการเลือกชนิดพืชที่จะนำมาปลูกหรือเปลี่ยนลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูกได้

(1) ปลูกได้ดี มะม่วงหิมพานต์, ไม้ต่างๆ, ยูคาลิปตัสและทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

- 2 เอส ข้าวโพดต่างๆ, ถั่ว, ปอ, มันสำปะหลัง, ฝ้าย, อ้อย, ข้าวฟ่าง, งา, ละหุ่ง, มะม่วง, มะขาม, นุ่น, ขนุน, หม่อนไหม, มะพร้าว, มะละกอ, พืชผักดินค่อนข้างเหนียวหรือทรายจัด หรือขาดธาตุอาหารรุนแรงต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างดี

- 2 ดับเบิ้ลยู ข้าวปลูกได้ แต่มักขาดฝนในฤดูเพาะปลูก

4. ดินชุด 35 หรือชุด โคราช, สะตึก

ความเหมาะสม เหมาะสมสำหรับพืชไร่ชนิดต่างๆ หรือพืชผัก

ข้อเสนอแนะ ควรมีการใช้ปุ๋ยหรือปรับปรุงดินและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน พื้นที่บางแห่งควรมีมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำด้วย

พืชที่สามารถปลูกได้

(1) มีนุ่น, มะม่วงหิมพานต์, ยางพารา, ไม้ต่างๆ, ยูคาลิปตัส, มะพร้าว, ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

- เอส ข้าวโพดต่างๆ, ถั่วต่างๆ, ปอ, ฝ้าย, อ้อย, ข้าวฟ่าง, งา, ละหุ่ง, สับปะรดหม่อนไหม, มะละกอ พืชผักดินค่อนข้างเป็นทราย จัดหรือขาดธาตุอาหารรุนแรงควรมีการปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้นก่อนปลูก

- 2 ดับเบิ้ลยู สามารถปลูกข้าวได้แต่มักขาดน้ำในฤดูเพาะปลูก

- ดินชุด 61RL ที่ลาดเชิงเขา (Fe) เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิด เกิดการผุพังสลายตัวของหิน พัดมาทับถมเชิงเขามีสภาพเป็นลูกคลื่นลาดชันเชิงเขาระบายน้ำดีปานกลาง มีเศษหินพื้น โผล่ปลูกพืชไร่ได้ เช่นอ้อยและสามารถพัฒนาปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นได้ดี

หน่วยแผนที่ที่ 40 สันป่าตอง

หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีเหลือง สีแดง บางแห่งอาจพบจุดในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าพบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจุดถึงเป็นกรดแก่ มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5 – 5.5

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พื้นที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการคมนาคมได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดจาก

การชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าง โปดและถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ พบมากในทุกหมู่บ้านของตำบล หน่วยที่ 22 สีทน

หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินที่มีเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีพื้นเป็นสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาล และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดประมาณ 4.5 – 5.5

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ ดินค่อนข้างเป็นทรายมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูกไม้ยืนต้น แต่มักมีปัญหาเรื่องการแข่งขันของน้ำในช่วงฤดูฝน พบหมู่ 2 และ 9 หน่วยที่ 17 ร้อยเอ็ด

หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียวมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพวกสีน้ำตาลสีเหลืองหรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5 – 5.5

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือใช้ยืนต้นแต่มีปัญหาเรื่องการขังของน้ำในฤดูฝน พบมากที่สุดหมู่ 9 หน่วยแผนที่ 47 มวกเหล็ก

หน่วยแผนที่นี้เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมากมักพบชั้นหินพื้นดินกว่า 50 ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา เป็นดินต้นมีการ ระบายน้ำดีมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลางปฏิกริยาดินเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดด่างประมาณ 4.5 – 7.30

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานนี้ได้แก่ เป็นดินต้น และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางแห่งมีก้อนศิลาแลงโผล่กระจายอยู่ทั่วไปเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรม บริเวณที่มีความลาดชันสูงมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ที่รกร้างว่างเปล่าน้ำเต็มรังหรือใช้ปลูกไม้โตเร็ว พบที่หมู่ 5

2.1.8 ข้อมูลสาธารณูปโภค (ประปา, ไฟฟ้า, โทรศัพท์)

ประปา ตำบลวังสามหมอมีประปามุมบ้านใช้ทุกหมู่บ้าน

ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1, 9-5, 8-3, 11-4, 7-2, 10 และ 6

ไฟฟ้า มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ประชากรมีไฟฟ้าใช้ 100%

โทรศัพท์ ตำบลวังสามหมอ มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 15 ตู้ และส่วนใหญ่จะใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งสะดวกกว่า

2.1.9 ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

- 1) โรงเรียนมัธยม 2 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4,6
- 2) โรงเรียนประถม 3 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4,5,6
- 3) วัด 4 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 6, 1, 4, 3
- 4) โรงพยาบาล 1 แห่ง หมู่ 5
- 5) ที่ทำการสำนักงานเทศบาล 2 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2
- 6) ศาลากลางบ้านทุกหมู่บ้าน
- 7) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 1 แห่ง หมู่ 2

2.1.10 ภัยธรรมชาติ

ตำบลวังสามหมอเป็นพื้นที่ราบลุ่ม บางปีจะมีน้ำท่วมถึงหมู่บ้าน คือ 1, 3, 7, 10

2.2 ข้อมูลชีวภาพ

2.2.1 พันธุ์พืชที่ปลูก

- 1) ข้าว ตำบลวังสามหมอมีพื้นที่ปลูกข้าว 10,374 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32 ของพื้นที่ทั้งหมด พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ส่งเสริม เช่น กข.6 มะลิ 105 ส่วนใหญ่เกษตรกรจะปลูกข้าวเหนียวเพื่อเก็บไว้บริโภค จะมีขายก็ไม่มาก และจะมีการปลูกเฉพาะ ข้าวนาปี ผลผลิตเฉลี่ย 420 กก./ไร่
- 2) มันสำปะหลัง ตำบลวังสามหมอมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง 5,216 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17 ของพื้นที่ทั้งหมดปัจจุบันพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังจะลดลง เนื่องจากมีราคาที่ไม่แน่นอน ถ้าปีไหนเกษตรกรปลูกน้อยราคาก็จะดี ถ้าปีไหนเกษตรกรปลูกมากราคาก็จะตกต่ำ ทำให้เกษตรกรเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานเป็นจำนวนมาก พันธุ์มันสำปะหลังที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ เกษตรศาสตร์ 50, หัวขบง60, หัวขบง80, ระยอง 5, ระยอง 9, ระยอง 1, ศรีราชา ผลผลิตเฉลี่ย 4,000 กก./ไร่
- 3) ตำบลวังสามหมอมีพื้นที่ที่จะปลูกอ้อยโรงงาน 10,677 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35 ของพื้นที่ทั้งหมด เนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลตั้งอยู่ไม่ไกลมากนัก และมีราคาที่แน่นอนกว่ามันสำปะหลัง อ้อยโรงงานที่ปลูกได้แก่พันธุ์ อู่ทอง 1, มากอส, K 38, K88 K อื่นๆ ผลผลิตเฉลี่ย 10 ตัน/ไร่
- 4) ไม้ผล – ไม้ยืนต้น ตำบลวังสามหมอมีพื้นที่ปลูก – ไม้ยืนต้น 2,524 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8 ของพื้นที่ทั้งหมด ได้แก่ ยูคาลิปตัส ขางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผลที่ปลูก 404 ไร่ ได้แก่ มะม่วง, ลำไย, กล้วย

5) ถั่วลิสง พันธุ์ถั่วลิสง ได้แก่ ไททาน 9, สข. 38 เกษตรกรจะปลูกในฤดูฝน ช่วงเดือน เมษายน – กันยายน ก่อนที่เกษตรกรจะไถปลูกอ้อยในเดือน ตุลาคม

6) พืชผักที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่จะปลูกไว้เพื่อบริโภค จะมีปลูกเพื่อการค้าไม่กี่รายพืชผักที่ปลูกได้แก่ ถั่วฝักยาว กะหล่ำปลี ข้าวโพด มะเขือเทศ ผักกาด ผักนึ่ง แตงกวา พืชสวนครัว และอื่นๆ

2.2.2 พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

1) โค ซึ่งเป็นสัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงกันอยู่แล้ว จะเลี้ยงไว้เพื่อขายไม่ได้เลี้ยงเมื่อการใช้งาน พันธุ์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่ ได้แก่ บาร์มัน, ฮาโลเลย์ และพันธุ์พื้นเมือง

2) กระบือ จะมีเลี้ยงเป็นจำนวนน้อยเลี้ยงเพื่อใช้งาน

3) ไข่พื้นเมือง ไข่พื้นเมืองจะมีเลี้ยงกันอยู่ทั่วไปตามบ้าน แต่มักจะเกิดโรคระบาดเป็นประจำ เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้เรื่องการทำวัคซีนไข่ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ตำบลวังสามหมอ ปี 2555 อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนเกษตรกร	พื้นที่ปลูกหญ้า(ไร่)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่(ตัว)	เป็ด(ตัว)	แพะ(ตัว)	แกะ(ตัว)	สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ตัว)	สุนัข(ตัว)	แมว (ตัว)
ท่าเยี่ยม	29	0.00	20	0	0	19	481	144	0	0	0	66	6
นาคุณ	19	0.00	35	0	3	10	409	82	0	0	2	30	10
โนนผักหอม	19	0.00	132	0	0	4	387	75	0	0	17	30	2
โนนสะอาด	32	0.00	78	0	0	2	774	138	0	0	4	88	7
โนนเสถียร	32	0.00	29	0	5	4	438	58	0	0	6	38	9
วังสามหมอ	19	0.00	58	0	77	3	274	37	0	0	0	20	1
ศรีคุณเมือง	32	0.00	55	0	2	0	915	70	0	0	0	87	0
สมนรินทร์	24	0.00	60	0	0	0	239	18	0	0	0	21	3
สามหมอพัฒนา	32	0.00	43	0	11	6	543	225	0	0	6	49	2
หนองลุมพุก	32	0.00	63	0	0	0	193	0	0	0	0	67	5
หนองแวงโคก	17	0.00	32	0	0	0	231	60	0	0	0	36	1
หนองแวงเจริญ	33	0.00	61	0	0	10	544	55	0	0	0	44	0
หัวนาคำ	30	0.75	49	0	0	10	324	46	0	0	1	13	0
รวมทั้งหมด :	350	0.75	715	0	98	68	5,752	1,008	0	0	36	589	46

2.2.3 การใช้ที่ดิน

ดินตำบลวังสามหมอส่วนใหญ่จะเป็นดินทรายและดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปลูกพืชจะให้ผลผลิตต่ำ เกษตรกรมักจะเพิ่มผลผลิตโดยการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว ทำให้ดินขาดอินทรีย์วัตถุ และโครงสร้างของดินถูกทำลายเนื่องจากเกษตรกรไม่มีการใช้ปุ๋ยคอก หรือขาดปุ๋ยพืชสด ในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งทำให้คุณภาพของดินเสื่อมลง

2.2.4 ระบบการผลิต

1) ระบบการผลิตพืช อาศัยน้ำฝนพืชที่ปลูกได้แก่ อ้อยโรงงาน ข้าวนาปี มันสำปะหลัง พืชผัก ไม้ผล อื่นๆ พันธุ์ที่ใช้มีทั้งพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ส่งเสริม แต่ระบบการผลิตพืชของเกษตรกร ยังขาดเทคโนโลยีสมัยใหม่เพราะขาดเงินทุนและความรู้ที่ถูกต้องที่ถูกต้อง ถ้าพืชชนิดไหนมีราคาดีเกษตรกรก็จะหันไปปลูกพืชชนิดนั้น ผลผลิตออกมามากราคาก็ตกต่ำ

2) ระบบการผลิตสัตว์ ได้แก่ โค ไก่พื้นเมือง เป็ดเทศ สุกรปัญหาที่พบคือพันธุ์สัตว์ที่เลี้ยงเป็นพันธุ์พื้นเมือง ผลผลิตไม่สูง มีการระบาดของโรคสัตว์ เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้เรื่องการให้วัคซีนและเรื่องอาหาร

2.2.5 ปฏิทินการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ตำบลวังสามหมอ

พืชที่ปลูก และสัตว์เลี้ยง	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
ข้าวนาปี				←-----→								
มันสำปะหลัง	←-----→											
อ้อยโรงงาน								←				→
พืชผัก				เก็บ						เริ่ม		→
โค-กระบือ				เกี่ยว						ปลูก		→
เป็ด-ไก่				←-----→								
เลี้ยงปลา				←-----→								

2.2.6. เทคโนโลยีการเกษตร

1) การใช้ปุ๋ย ปัจจุบันปริมาณการเลี้ยงสัตว์ลดลงทำให้ปุ๋ยคอกมีจำนวนน้อยตามไปด้วย เกษตรกรเปลี่ยนมาใช้ ปุ๋ยเคมีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้โครงสร้างของดินถูกทำลายไปและการใช้ปุ๋ยเคมียังไม่ถูกสูตร ถูก อัตรา และถูกเวลาที่ใช้ทำให้ผลผลิตคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร

การใช้สารเคมี เกษตรกรจะมีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะอ้อย โรงงานจะมีการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชอย่างแพร่หลาย เพราะประหยัดแรงงานและคลุมวัชพืชได้นานกว่าการใช้แรงงานคน ทำให้ระบบนิเวศและศัตรูธรรมชาติถูกทำลายไป จึงทำให้เกิดการระบาดของโรคแมลงมากกว่าในอดีต และผลผลิตที่ได้มีสารเคมีตกค้าง ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

2.2.7 ปริมาณผลผลิตพืชที่สำคัญตำบลวังสามหมอ

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลการปลูกพืชตำบลวังสามหมอ

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)
อ้อยโรงงาน	10,677	10,000	106,770
ข้าวนาปี	10,374	350	3,631
มันสำปะหลัง	5,216	4,000	20,864

2.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

2.3.1 ขนาดการถือครองที่ดิน กชข2ค

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลวังสามหมอจะประกอบอาชีพการเกษตร คือ 801 ครัวเรือน และมีพื้นที่ทำการเกษตร 46,515 ไร่ เฉลี่ย 50.4 ไร่/ครัวเรือน

2.3.2 สิทธิในการทำกิน พื้นที่การเกษตรส่วนมาก หรือประมาณร้อยละ 95 จะเป็น ส.ป.ก. และ สก1 ที่เหลือจะเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

2.3.3 จำนวนแรงงาน แรงงานในตำบลวังสามหมอส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานภาคเกษตรที่มีอายุระหว่าง 13 – 60 ปี ส่วนมากแรงงานที่เป็นคนหนุ่มคนสาวจะอพยพเข้าไปทำงานในต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร แรงงานในภาคเกษตรจะเป็นคนที่มีครอบครัวแล้วเป็นส่วนมาก และจะมีการอพยพไปทำงานในต่างจังหวัด ช่วงหมดฤดู ทำนา ทำไร่ พอถึงฤดูทำนาทำไร่ก็จะกลับมาทำนา ทำไร่ เหมือนเดิม ประชากรตำบลคำโคกสูง จะอยู่ในช่วงวัยแรงงานประมาณ ร้อยละ 70

2.3.4 รายได้ของประชากร ส่วนใหญ่จะได้มาจากการประกอบอาชีพการเกษตร ได้แก่ ขายอ้อย ขายมันสำปะหลัง ขายข้าว ค้าขายและอื่นๆ โดยเฉลี่ยแล้วประชากรยังมีรายได้ที่ 1 ทำให้เป็นหนี้ ขณะเดียวกันรายจ่ายในครัวเรือนก็เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ เริ่มจะหมดไป รายได้ของประชากรยังตกเกณฑ์ จปฐ. คือประชากรมีรายได้ 9,908 บาท/คน/ปี ยังถือว่าต่ำ ต้องมีการประกอบอาชีพอย่างอื่นเสริมอีก

2.3.5 เป้าหมายการทำฟาร์ม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 มีการทำฟาร์มเพื่อยังชีพ รองลงมาเพื่อจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 30

2.3.6 เทคนิค, วิธีการผลิต การทำการเกษตร ของตำบลวังสามหมอส่วนใหญ่จะปลูกพืชไร่ เช่น ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ซึ่งเกษตรกรก็จะผลิตพืชชนิดเดิมในพื้นที่เดิม ปัญหาที่ตามมาคือ เกิดการระบาดของโรคแมลง เนื่องจากไม่มีการปลูกพืชชนิดอื่น ตัดวงจรของโรคแมลงมีการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมากทำให้ศัตรูธรรมชาติถูกทำลาย

ฉะนั้นการผลิตพืช หมุนเวียน ลดการใช้สารเคมี มีการทำบำรุงดินโดย ปลูกปุ๋ยพืชสด นำปุ๋ยอินทรีย์มาใช้เพื่อทำให้โครงสร้างของดินไม่ถูกทำลายทำกิจกรรมการเกษตรหลายๆ อย่างในพื้นที่เดียวกันและให้มีกิจกรรมทำต่อเนื่องตลอดปี

2.3.7 เครื่องจักรการเกษตรและปัจจัยการผลิต

การทำกรเกษตรตำบลวังสามหมอ แต่ก่อนจะใช้แรงงานสัตว์ คือ กระบือปัจจุบันการใช้แรงงานสัตว์จะม้น้อยมากเนื่องจากมีเครื่องจักรการเกษตรเข้ามาแทนเพราะมีประสิทธิภาพการทำงานดีกว่าการใช้แรงงานจากสัตว์ เครื่องจักรการเกษตรที่นิยมใช้ ได้แก่ รถแทรกเตอร์ รถไถเดินตาม รถอีแต๋น

ตารางที่ 5 ข้อมูลเครื่องจักรการเกษตรตำบลวังสามหมอ

หมู่ที่	รถอีแต๋น	รถไถเดินตาม	รถแทรกเตอร์
1	25	16	2
2	25	30	6
3	9	8	1
4	40	21	3
5	23	62	4
6.	24	41	2
7	1	1	1
8	15	39	2
9	15	16	1
10	8	12	2
11	6	3	-
12	4	6	2
รวม	195	255	17

2.3.8 ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 6 แสดงต้นทุนการผลิตพืชไร่

ชื่อพืช	ค่าพันธุ์ (บาท)	ค่าแรงงาน (บาท)	ค่าไถ (บาท)	ค่าปุ๋ย (บาท)	อื่นๆ (บาท)	รวม (บาท)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคา ปี 2554
อ้อยโรงงาน	1,100	980	750	1,000	2,000	5,830	10,000	1,100 บาท/ตัน
มันสำปะหลัง	500	700	500	1,000	200	2,900	3,600	2.30 บาท/กก.
ข้าวนาปี	75	900	500	630	300	2,405	350	18.00 บาท/กก.

2.3.9 การรวมกลุ่มเกษตรกรและเงินทุนของกลุ่ม

ตำบลวังสามหมอมีสถาบันกลุ่มต่างๆ ดังนี้

- 1) กลุ่มเกษตรกรทำนาวังสามหมอจัดตั้งเมื่อปี 17 เม.ย. 46 ซึ่งเป็นกลุ่มนิติบุคคลมีสมาชิก 77 คน ทำธุรกิจจัดหาและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เมล็ดข้าวพันธุ์ดีให้กับสมาชิกในชุมชน
- 2) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีสมาชิกอยู่ในทุกหมู่บ้าน
- 3) กลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตร มีสมาชิกอยู่ทุกหมู่บ้าน

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

- 1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนาคุณ มีสมาชิก 25 คน ทำกิจกรรมจักสานตระกล้าพลาสติก แปรรูปผลผลิตการเกษตร
- 2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หนองลุมพุก หัวนาคำ หนองแวงโคก ทำกิจกรรมทอผ้า แปรรูปผลผลิตการเกษตร
- 3) กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน มีจำนวน 3 กลุ่ม
- 4) กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ
- 5) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 22 กลุ่ม

เงินทุนของกลุ่ม จะได้จากสมาชิกของกลุ่มออกค่าหุ้น และเงินสนับสนุนจากทางราชการ

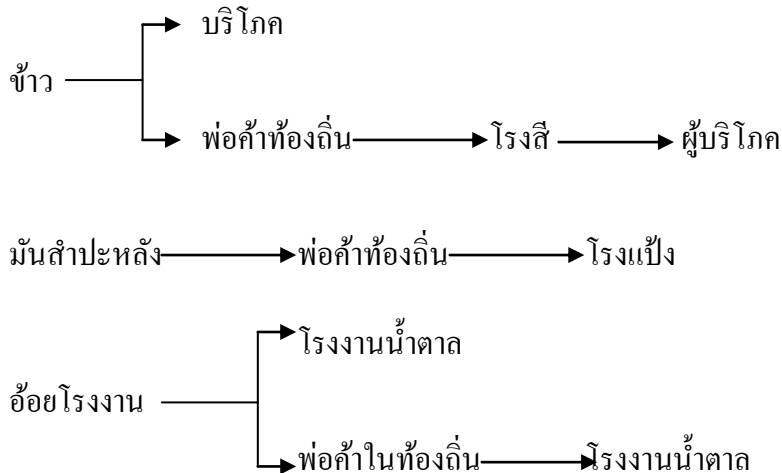
2.3.10 แหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิต

แหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิตตำบลวังสามหมอ แบ่งได้ดังนี้

- 1) สหกรณ์การเกษตร
- 2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
- 3) กองทุนหมู่บ้าน
- 4) โรงงานน้ำตาล
- 5) พ่อค้า
- 6) ธนาคารพาณิชย์
- 7) เงินทุนจากหน่วยงานราชการ

2.3.11 ข้อมูลการตลาด (วิถีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต) ภาวะการตลาดวังสามหมอขึ้นอยู่กับตลาดในอำเภอวังสามหมอ โดยจะมีพ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคาผลผลิตการเกษตร

วิถีการตลาดสินค้าการเกษตรตำบลวังสามหมอ

2.3.12 ภาวะหนี้สิน

ประชากรในตำบลวังสามหมอ ประกอบอาชีพการเกษตรมีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ มีรายได้ 9,908 บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ. 2544) ซึ่งไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือนจึงทำให้มีหนี้สิน เวลาจะซื้อปัจจัยการผลิตต้องพึ่งแหล่งเงินทุนจากภาครัฐและเอกชน

2.3.13 กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินงาน

ทุกหมู่บ้านในตำบลวังสามหมอจะมีกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งกองทุนหมู่บ้านก็มีอยู่หลายกองทุนด้วยกันได้แก่

1) กองทุนเงินล้าน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล 1 ล้านบาท ส่วนมากเกษตรกรจะกู้ยืมมาทำกิจกรรมการเกษตร เพราะดอกเบี้ยไม่สูงเก็บคืนเป็นรายปี อัตราดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับแต่ละหมู่บ้านจะตกลงกัน

2.4 ข้อมูลด้านสังคม

2.4.1 จำนวนประชากรและครัวเรือน

ปี 2554 ตำบลวังสามหมอมีประชากร รวมทั้งสิ้น 11,294 คน โดยมีสมาชิกเฉลี่ยต่อครัวเรือน 4 คน มีครัวเรือนทั้งหมด 8,824 ครัวเรือน ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตร 2,828 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมด (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลประชากรและครัวเรือน ปี 2555

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)		จำนวนประชากร (คน)	
			ทั้งหมด	เกษตรกร	ทั้งหมด	เกษตรกร
1	หนองลุมพุก	วังสามหมอ	109	96	451	414
2	หนองแวงโลก	วังสามหมอ	994	716	2,563	1,493
3	โนนผักหอม	วังสามหมอ	113	105	535	459
4	โนนสะอาด	วังสามหมอ	234	219	968	856
5	หนองแวงเจริญ	วังสามหมอ	420	301	1,114	941
6	วังสามหมอ	วังสามหมอ	486	352	1,542	1,442
7	ท่าเยี่ยม	วังสามหมอ	52	37	170	106
8	ศรีคูณเมือง	วังสามหมอ	235	186	808	651
9	โนนเสถียร	วังสามหมอ	464	370	1,225	1,017
10	หัวนาคำ	วังสามหมอ	104	80	409	361
11	นาคุณ	วังสามหมอ	209	157	554	418
12	สมนรินทร์	วังสามหมอ	146	129	504	366
13	สามหมอพัฒนา	วังสามหมอ	130	80	451	300
รวม			3,696	2,828	11,294	8,824

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนอำเภอวังสามหมอ และสำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ

2.4.2 พื้นที่ / สภาพการถือครอง

พื้นที่ตำบลวังสามหมอ อยู่ทิศใต้ของอำเภอวังสามหมอ พื้นที่ส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น อ้อยโรงงาน ข้าว มันสำปะหลัง ไม้ผล - ไม้ยืนต้น และพืชผัก พื้นที่ส่วนใหญ่จะมี นส.3 และ สท.1 มีพื้นที่ป่าสงวน สปก.

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลทางการเกษตรตำบลวังสามหมอ ปี 2554

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)								
			ที่นา	ที่ไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ไม้ดอก ๑	ยางพารา	พื้นที่ อื่นๆ	รวม
1	หนองลุมพุก	2,349	438	909	17	42	1	0	55	8	1,470
2	หนองแวงโคก	5,102	2132	945	31	250	8	1	255	150	3,772
3	โนนผักหอม	3,512	944	1,168	7	13	1	0	23	15	2,171
4	โนนสะอาด	9,615	847	2,610	35	56	2	0	231	35	3,816
5	หนองแวงเจริญ	6,101	1717	1,406	21	117	4	0	549	20	3,834
6	วังสามหมอ	4,002	1210	2,016	25	72	5	0	103	38	3,469
7	ท่าเยี่ยม	497	143	322	2	8	0	0	20	2	497
8	ศรีคูณเมือง	3,286	680	1,157	32	98	5	0	395	50	2,417
9	โนนเสถียร	1,849	416	940	23	117	8	1	304	40	1,849
10	หัวนาคำ	2,210	324	985	3	95	2	0	244	120	1,773
11	นาคูณ	1,100	443	560	14	17	2	0	5	2	1,043
12	สมนรินทร์	2,494	482	1,270	29	60	6	0	134	12	1,993
13	สามหมอพพัฒนา	4,398	598	1,605	3	137	6	0	111	150	2,610
รวม		46,515	10,374	15,893	242	1,082	50	2	2,429	642	30,714

หน่วยพื้นที่ : ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ

2.4.3 ประวัติความเป็นมาของสมาชิกในชุมชนรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

1) ประวัติความเป็นมาของตำบลวังสามหมอ เป็นตำบลที่ตั้งของ อำเภอวังสามหมอ มีนายสาน ไสศรีทธา เป็นกำนันคนแรก ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ไม่ได้อพยพมาจากถิ่นอื่น เป็นคนอีสาน

2) ตำบลวังสามหมอ การตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตเทศบาลวังสามหมอ 6 หมู่บ้าน และอยู่ในการปกครองของเทศบาลลำพันชาด 7 หมู่บ้าน หมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาล ประมาณ 20% จะทำการค้าขายเป็นอาชีพหลัก

3) การปกครอง แบ่งออกเป็น 13 หมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 บ้านหนองลุมพุก	มี นายแสง คุมประเสริฐ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 2 บ้านหนองแวงโลก	มี นายทองมา วิชัยศรี เป็นกำนัน
หมู่ที่ 3 บ้านโนนผักหอม	มี นายดี วงศ์คำพระ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 4 บ้านโนนสะอาด	มี นายอุดมศักดิ์ ศรีโลห้อย เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 5 บ้านหนองแวงเจริญ	มี นางบุญมี จำบุญ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 6 บ้านวังสามหมอ	มี นายถวิล จันทร์รักษ์ กำนันตำบลวังสามหมอ
หมู่ที่ 7 บ้านท่าเยี่ยม	มี นายพลฤทธิ์ เกลี้ยงรส เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8 บ้านศรีคุณเมือง	มี นายอุเทพ ชัยประโคน เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 9 บ้านโนนเสถียร	มี นายทองแดง วันจรรยา เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 10 บ้านหัวนาคำ	มี นายประเสริฐ สุปัญญาบุตร เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 11 บ้านนาคุณ	มี นายสมจิตร อนันต์ตะวัน เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 12 บ้านสมนรินทร์	มี นายจิตติพงษ์ คุณคำพระ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 13 บ้านสามหมอพพัฒนา	มี นายอุไทย ศิริปะกะ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

2.4.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี, พิธีกรรม, อิทธิพลทางความคิด

1) ขนบธรรมเนียมประเพณี ตำบลวังสามหมอประชากรจะอพยพมาจากจังหวัดต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทยอีสาน จึงมีขนบธรรมเนียมประเพณีคล้าย ๆ กันมีการอยู่ร่วมกันแบบฉันพี่น้อง มีอะไรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่ง่ายกินง่าย นับถือผู้อาวุโสในชุมชนประเพณีที่สำคัญ ได้แก่

- ประเพณีบุญบั้งไฟ ในเดือนพฤษภาคม เพื่อขอฝน
- ประเพณีลอยกระทง
- ประเพณีบุญมหาชาติ
- ประเพณีแห่นางสงกรานต์

2) พิธีกรรมเนื่องจากเป็นพื้นที่ชนบทยังมีความเชื่อทางพิธีกรรมบางอย่างอยู่ เช่น การสะเดาะเคราะห์จะทำให้หมดทุกข์ หมดภัย แต่คงยังเหลืออยู่ไม่มากนัก

3) อิทธิพลทางความคิด ปัจจุบันประชาชนจะได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ทำให้ความเชื่อแบบเก่าๆ เริ่มจะลดน้อยลง เริ่มมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปใช้

2.4.5 ศาสนาสืบยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่างๆ

ประชากรนับถือศาสนาพุทธ จะเห็นได้จากการสร้างวัดและสำนักสงฆ์ทุกหมู่บ้าน มีการทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางพุทธศาสนา พระสงฆ์จะเป็นที่นับถือของชาวบ้าน มีการเสียดสละทั้งกำลังทรัพย์และกำลังกายในการบูรณะวัด เพื่อใช้เป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคนในสังคม

ข้อห้ามต่างๆ

1. ห้ามเสีข้าวในวันพระ
2. ห้ามล่าสัตว์ในวันพระ (วัน, กระจับปี่, สุกร, แพะ, แกะ, ม้า)
3. ห้ามใช้แรงงานสัตว์ในวันพระ ห้ามตัดไม้ในวันพระ

2.4.6 การศึกษา

โดยทั่วไปประชากรในตำบลวังสามหมอยังมีระดับการศึกษาไม่มากนัก เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาในระดับสูงและปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ปัจจุบันนี้ตำบลวังสามหมอ มีโรงเรียนอยู่ 4 แห่ง และมีโรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3) ถ้าระดับสูงจึ้นกว่านั้นนักเรียนต้องออกไปเรียนที่อำเภอวังสามหมอ หรือที่จังหวัดต่างๆ และยังมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเปิด สอนในพื้นที่ของตำบล ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4.7 ผู้นำตามธรรมชาติ, กลุ่มตามธรรมชาติ

- 1) ผู้นำธรรมชาติ ผู้นำตามธรรมชาติ จะเป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเคารพนับถือ ซึ่งได้แก่
  - พระภิกษุ พระจะเป็นผู้นำของราษฎรในหมู่บ้านเพราะเป็นที่เคารพของราษฎร
  - ครู ซึ่งครูจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ราษฎรในหมู่บ้าน และยังเป็นผู้นำในการบริหาร

พัฒนาหมู่บ้าน เพราะครูจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในชุมชน

2) กลุ่มธรรมชาติ กลุ่มธรรมชาติในตำบลวังสามหมอมียุ่อยู่จำนวนหลายกลุ่มด้วยกันซึ่งส่วนมากจะเกิดจากผู้ที่ทำกิจกรรมคล้ายๆ กัน เช่น กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มผู้ปลูกสมุนไพร กลุ่มทอผ้า เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตามธรรมชาติเหล่านี้จะ มีการจัดตั้งผู้นำและกรรมการของกลุ่มเพื่อให้กลุ่มของตนเอง มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

2.4.8 การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลวังสามหมอมียุ่อยู่หลายอาชีพด้วยกัน ซึ่งแต่ละอาชีพก็มักจะมีปัญหาเหมือนๆ กันคือปัญหาเรื่องราคาตกต่ำ ฉะนั้นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเดียวกันจึงมีการรวมกันเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องราคาผลผลิตออกมาเกินความต้องการของตลาด มีการวางแผนการผลิตเพื่อให้ผลผลิตที่ออกมาไม่เกินความต้องการของตลาด เช่น กลุ่มปลูกแตงร้าน , สมาคมชาวไร่ฮ้อย, กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มเพาะเห็ดในโรงเรือน, กลุ่มส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ก็รวมกลุ่มทำให้แก้ปัญหาได้เพียงระดับหนึ่งเพราะพ่อค้ายังเป็นผู้กำหนดราคาผลผลิต

บทที่ 3

3. สถานการณ์ของชุมชน

3.1 ปัญหาของชุมชน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
1.ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	1.ขาดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่ให้ผลผลิตสูง	1. ประชาชนมีรายได้ต่ำ	1.ยาเสพติด
2.เส้นทางคมนาคมเป็นหลุมเป็นบ่อการสัญจรไปมาไม่สะดวก	2.ใช้สารเคมีมากเกินไป	2. ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ	2.สถานีนามัยและบุคลากร ที่ให้บริการด้านสาธารณสุข ไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน
3.ประชาชนบางส่วนขาดน้ำอุปโภคบริโภคที่สะอาด	3.หอยเชอรี่ทำลายนาข้าว	3.ประชาชนว่างงานหลังจากหมดฤดูกาลทำนาทำไร่	3.สถานศึกษามีไม่เพียงพอและขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน
4.ขาดน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง	4.ขาดแหล่งท่องเที่ยว	4.ประชาชนไม่มีที่ทำกิน	4.การรวมตัวกันของชุมชนในการพัฒนาสังคม
5.พื้นที่การเกษตรบางส่วนประสบอุทกภัย	5.การระบาดของโรคพืชและสัตว์	5.ขาดการรวมกลุ่มกันในการจัดซื้อและขายผลผลิต	5.สังคมสงเคราะห์ยังไม่พอเพียง
6.ป่าไม้ถูกทำลาย		6.ขาดแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ	6.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
7.ขาดสนามกีฬา			
8.ไฟฟ้าส่องสว่างสาธารณะยังมีไม่ครบตามจุดที่ควรจะมี			
9. ขาดไฟฟ้าเพื่อการเกษตร			

3.2 ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชนด้านการเกษตร

- 3.2.1 เกษตรกรมีรายได้ต่ำ
- 3.2.2 ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ
- 3.2.3 ประชาชนว่างงานหลังจากหมดฤดูกาลทำนาทำไร่
- 3.2.4 ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3.2.5 ขาดน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
- 3.2.6 ขาดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่ให้ผลผลิตสูง
- 3.2.7 เกษตรกรใช้สารเคมีมากเกินไป
- 3.2.8 หอยเชอรี่ทำลายนาข้าว
- 3.2.9 การระบาดของโรคพืชโรคสัตว์
- 3.2.10 ขาดการรวมกลุ่มกันในการจัดซื้อและขายผลผลิต
- 3.2.11 ขาดแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ

3.3 ศักยภาพของชุมชน(ภูมิปัญญาท้องถิ่น,จุดหมายของท้องถิ่น)

ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี เป็นชุมชนใหญ่ มีจำนวน 13 หมู่บ้าน ประชากร 2,373 คน ครัวเรือนเกษตรกร 1,961 ครัวเรือน มีอาชีพด้านการเกษตร เช่น ทำนา การทำไร่ อ้อย ค้าขาย มันสำปะหลัง การเลี้ยงสัตว์ ประชาชนมีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีการสร้างระบบการผลิตและการตลาด รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในรูปของกลุ่มกองทุนบ้างแล้ว

ตำบลวังสามหมอ มีความพร้อมในด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสานที่ยั่งยืนเพื่อเป็นแบบอย่างต่อไป

3.3.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลวังสามหมอ

- 1) การแกะสลักหิน
- 2) เกษตรทฤษฎีใหม่
- 3) การทอผ้า
- 4) หมอยาสมุนไพร
- 5) การเพาะเห็ดฟางในโรงเรียน
- 6) นวดแผนไทย

3.3.2 จุดเด่น

ตำบลวังสามหมอ เป็นตำบลที่ตั้งของอำเภอวังสามหมอ มีเขตติดต่อกับ อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร และเขต อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ มีประชากรสัญจรไปมาซื้อสินค้า โดยรถยนต์โดยสารและรถยนต์ส่วนตัวเป็นแหล่งรวมการซื้อขายสินค้าเกษตร

3.3.3 ข้อมูลในเวทีตำบลแบบมีส่วนร่วมเพื่อวางแผนพัฒนาการเกษตรตำบลวังสามหมอ พบว่า ตำบลวังสามหมอมิข้อมูลศักยภาพในตำบลสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 11 ข้อมูลศักยภาพ(ของดี) ตำบลวังสามหมอ

ของดี	หมู่ที่
- แกะสลักหิน	12
- ไข่พื้นเมือง	10
- ปลาส้ม,ปลาแคคเดียว	2,1
- ปลาร้า	1, 10
- ปลาธรรมชาติ	1, 10, 3, 7
- หมอยาโบราณ	1,4
- เลี้ยงกบ	7, 6,12
- อ้อยโรงงาน	1-13
- มันสำปะหลัง	1-13
- ไร่นาสวนผสม	9
- เลี้ยงจิ้งหรีด	5,9
- ปลุกพืชผักเพื่อจำหน่าย	5,6,9,11,13
- ข้าวกล้องงอก	8
- มะม่วงนอกฤดูกาล	4,8,9

3.4 วิสัยทัศน์ของชุมชน

3.4.1 ฝันของบุคคล

- มีรายได้เพิ่มขึ้น
- มีสุขภาพแข็งแรง
- มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3.4.2 ฝันของชุมชน

- ผลผลิตการเกษตรได้รับการประกันราคาจากรัฐบาล
- ไม่มีการระบาดของโรคพืชและสัตว์
- อยากให้ชุมชนมีเงินกองทุนเพื่อการประกอบอาชีพมากกว่านี้
- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.3.3 ฝันที่เป็นไปได้

- ต้องการให้ชุมชนมีรายได้เพียงพอ
- ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- ต้องการให้ชุมชนมีการออมและเงินทุนหมุนเวียนอย่างเพียงพอ

บทที่ 4

4. การสังเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

การประกอบอาชีพของตำบลวังสามหมอ ร้อยละ 90 ของประชากรจะประกอบอาชีพการเกษตรทั้งปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ มาแต่ดั้งเดิม พืชที่เกษตรกรปลูกแต่แรก คือ ข้าว,ปอแก้ว ซึ่งส่วนมากจะเป็นพันธุ์พื้นเมือง ต่อมาก็้นำพันธุ์ที่ส่งเสริมเข้ามาปลูก และมีการนำมันสำปะหลังเข้ามาปลูกแทนปอแก้ว เนื่องจากมันสำปะหลังมีราคาที่ไม่แน่นอนราคาขึ้นลงตามความต้องการของตลาด เกษตรกรจึงหันมาปลูกอ้อยโรงงานแทนเพราะว่ามีโรงงานน้ำตาลรองรับและราคาก็มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก และมีการนำอ้อยโรงงานพันธุ์ใหม่เข้ามาปลูกเรื่อยๆ นอกจากพืชที่กล่าวมาแล้วยังมีการปลูกพืชผัก ไม้ผล แต่ก็เป็นส่วนน้อย

การเลี้ยงสัตว์แต่ก่อนจะเลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง และปรับปรุงพันธุ์มาเรื่อยๆ สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ โคเนื้อ กระบือ ไข่พื้นเมือง สุกร สำหรับกระบือแต่ก่อนจะเลี้ยงไว้ใช้งาน แต่ขณะนี้ก็มีเครื่องจักรกลเข้ามาแทนที่ ทำให้ปริมาณกระบือลดลง

4.2 ลักษณะการผลิต,เทคนิค,ระบบการผลิต

4.2.1 การผลิตพืช

1) ข้าวเกษตรกรจะเริ่มปลูกในเดือนมิถุนายน เก็บเกี่ยวในเดือน พฤศจิกายน พันธุ์ที่ปลูกกันมากได้แก่ข้าวพันธุ์ กข 6 เกษตรกรมีความรู้เรื่องการเลือกพันธุ์ การใส่ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว เพราะมีโครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ผลผลิต 430 กก./ไร่ ข้าวส่วนใหญ่จะเก็บไว้บริโภค ที่เหลือจะนำไปขายที่ตลาดอำเภอวังสามหมอ ซึ่งเป้าหมายในการผลิตข้าวตำบลวังสามหมอคือผลผลิตเฉลี่ย 500 กก./ไร่ ควรมีการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์

2) มันสำปะหลัง พันธุ์ที่ปลูกเริ่มลดลงเนื่องจากราคาไม่แน่นอน พันธุ์ที่เกษตรกรปลูกได้แก่ ระยะเวลา 5 ห้วยบง 60,80 ระยะเวลา 90 เกษตรศาสตร์ 50 ศรีราชา ผลผลิต 4,000 กก./ไร่ แนวทางการพัฒนา คือ เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น ควรมีการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยคอก

3) อ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเนื่องจากมีโรงงานรองรับ และอยู่ไม่ไกลมากเกินไป ผลผลิตเฉลี่ย 10,000 กก./ไร่ เป็นการปลูกอ้อยหน้าแล้ง หัยหากการปลูกอ้อยโรงงานคือเกษตรกรจะเผาอ้อยก่อนตัดเพราะจะหาแรงงานง่าย ทำให้ศัตรูธรรมชาติตายไป ในบางปีจึงเกิดหนอนกอระบาด แต่ไม่รุนแรง ควรมีการปรับปรุงดินโดยปุ๋ยพืชสด และควรส่งเสริมปลูกพืชตระกูลถั่ว ช่วงเกษตรกรรอปลูกอ้อยเดือนตุลาคม

4) ไม้ผล, ไม้ยืนต้น มีการส่งเสริมให้ปลูกตามหัวไร่ปลายนา เช่น ยูคาลิปตัส ในที่ดอน มีการไม้ผลเพื่อบริโภคและจำหน่ายในชุมชน ได้แก่ มะม่วง ลำไย มะละกอ กุ้งฝอย มะพร้าว

5) พืชผัก ที่ปลูกมากได้แก่ กวางตุ้ง ถั่วพักยาว ข้าวโพดหวาน เป็นต้น ควรมีการตลาดใช้สารเคมีลงเพื่อให้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

การจัดการปลูกพืช ควรส่งเสริมให้เกษตรกรจัดระบบการปลูกพืชเพื่อให้ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชแซม การปลูกพืชเหลื่อมฤดู

4.2.2 การผลิตสัตว์

- โค, กระบือซึ่งเป็นสัตว์ที่เกษตรกรเลี้ยงกันอยู่แล้ว ควรมีการปรับปรุงพันธุ์ให้ดีขึ้น ส่วนมากจะเลี้ยงไว้จำหน่าย ที่เลี้ยงไว้ใช้งานคือกระบือมีอยู่เป็นจำนวนน้อย

- ไข่พื้นเมืองมีการเลี้ยงโดยทั่วไป ส่วนมากจะเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน ที่เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายมีอยู่จำนวนไม่มาก และมักจะประสบปัญหาเรื่องการเกิดโรคระบาด ควรมีการแนะนำการทำวัคซีนป้องกันให้มากกว่านี้ มีการปรับปรุงพันธุ์นำสายพันธุ์ใหม่ๆเข้ามา

- สุกรมีการเลี้ยงมาตั้งแต่พันธุ์พื้นเมือง ปัจจุบันปรับปรุงพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลผลิตสูง

- การผลิตประมง ควรส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อ เพื่อใช้เป็นอาหารและขายส่งตลาด ส่วนแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น เขื่อนลำปาว และลำห้วยต่างๆ เป็นแหล่งที่มีปลาอุดมสมบูรณ์

4.3 ปัจจัย, เงื่อนไขในการผลิต, ผลตอบแทนที่ได้

4.3.1 การปลูกข้าว

1) ปัจจัย

* พันธุ์ที่ส่งเสริม ได้แก่ มะลิ 105, กข 15, กข 6, สันป่าตอง

* การใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเป็นดินทรายควรใช้สูตร 16-16-8 อัตรา 25 กก./ไร่ และปุ๋ยแต่งหน้า สูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก./ไร่

* การใช้สารเคมี ควรใช้สารเคมีให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นหันมาพึ่งพาสารสกัดชีวภาพแทนการใช้สารเคมี

2) เงื่อนไขในการผลิตข้าว

พบว่าการผลิตข้าวเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่ดั้งเดิม มีความชำนาญ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาในการผลิตที่บรรพบุรุษสั่งสอนมา มีการนำเทคโนโลยีทางการเกษตรเข้ามาผสมผสานเพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวที่สูงและมีคุณภาพมากขึ้น

3) ผลตอบแทนที่ได้ ข้าวในตำบลวังสามหมอ ผลผลิตเฉลี่ย 350 กก./ไร่ ราคา กิโลกรัมละ 9 บาท คิดเป็นเงิน 3,150 บาท/ไร่ ต้นทุนการผลิต 2,405 บาท กำไรไร่ละ 745 บาท

4.3.2 การปลูกอ้อยโรงงาน

1) ปัจจัย

- * พันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ ขอนแก่น k 888 อู่ทอง
- * การใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่
- * การใช้สารเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

2) เงื่อนไขในการผลิต

ตำบลวังสามหมอ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน 10,677 ไร่ เนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลอยู่ไม่ไกล และมีการเปลี่ยนแปลงราคาไม่มาก

3) ผลตอบแทน

ผลผลิตเฉลี่ย 10 ตัน/ไร่ ราคาตันละ 900 บาท คิดเป็นเงิน 9,000 บาท/ไร่ ต้นทุนการผลิต 5,630 บาท/ไร่ กำไรไร่ละ 3,370 บาท

4.3.3 การปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตำบลวังสามหมอ 5,216 ไร่

1) ปัจจัย

- * พันธุ์ส่งเสริม KU 50, ระยอง 5, ระยอง 90 ห้วยบง 80 ห้วยบง 60
- * การใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่
- * การใช้สารเคมี มีน้อยมาก

2) เงื่อนไขในการผลิต

พื้นที่ปลูกจะหมุนเวียนกับการปลูกอ้อยโรงงานขึ้นกับราคาสินค้าเกษตรในปีนั้นๆ

3) ผลตอบแทน

ผลผลิตเฉลี่ย 4,000 กก./ไร่ ราคา กก. ละ 1.30 บาท คิดเป็นเงิน 5,200 บาท/ไร่ ต้นทุนการผลิต 2,900 บาท/ไร่ ได้กำไรไร่ละ 2,300 บาท

4.3.4 การปลูกมะม่วงพันธุ์ดี

1) ปัจจัย

- * พันธุ์ส่งเสริม เขียวเสวย น้ำดอกไม้ แก้ว
- * การใช้ปุ๋ย สูตร 15-15-15 อัตรา 100 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก

2) เงื่อนไขในการผลิต

พบว่าการขายผลผลิตได้ราคาที่ดี ปลูกง่ายเหมาะสมกับสภาพดินทนต่อความแห้งแล้ง

3) ผลตอบแทนที่ได้

มะม่วงพันธุ์ดีขายได้กิโลกรัมละ 20-30 บาท

4.3.5 การเลี้ยงโคเนื้อ

1) ปัจจัย

- * พันธุ์ส่งเสริม พันธุ์บรามัน พันธุ์ชาโลเลย์
- * แหล่งอาหาร มีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

2) เงื่อนไขในการผลิต

พบว่าราคาโคเนื้อที่มีราคาตกต่ำ ประกอบกับพื้นที่เลี้ยงลดน้อยลง ทำให้การเลี้ยงโคเนื้อลดลง

3) ผลตอบแทนที่ได้

โคเนื้อที่มีราคาตั้งแต่ 3,000 – 30,000 บาท/ตัว กก.ละ 180 บาท นอกจากนั้นเกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยคอกเป็นการลดต้นทุนในการผลิตพืช

4.3.6 การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง

1) ปัจจัย

- * พันธุ์ส่งเสริม ไก่อุ พันธุ์พื้นเมือง
- * อาหาร ข้าวเปลือก รำ ปลายข้าว หัวอาหาร

2) เงื่อนไขในการผลิต

พบว่าเกษตรกรมีความชำนาญในการเลี้ยง แต่ยังขาดความรู้เรื่องการให้วัคซีน เลี้ยงง่าย ตลาดมีความต้องการ

3) ผลตอบแทนที่ได้

ขายได้ราคา 70 บาท/กิโลกรัม

4.4 กลยุทธ์ทางเลือก

ตำบลวังสามหมอมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาด้านการเกษตรในแผน 3 ด้าน

4.4.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ได้แก่

1. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง
2. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
3. โครงการจัดไร่นาสวนผสม
4. โครงการเลี้ยงปลา
5. โครงการส่งเสริมศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
6. โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนแบบครบวงจร
7. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวครบวงจร
9. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
10. ไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสาน
11. โครงการส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน
12. โครงการส่งเสริมการผลิตเกษตรสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
13. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
14. โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
15. โครงการเพาะเห็ดเพื่อบริโภค

4.4.2 แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม(แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร) ได้แก่

1. โครงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
2. โครงการขุดสระน้ำในไร่นา
3. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่วในการปรับปรุงบำรุงดิน
4. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์
5. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในชุมชน
6. โครงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
7. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว
8. โครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
9. โครงการปลูกป่าชุมชน

4.4.2 แผนการลงทุน

- 1.โครงการเลี้ยงปลา
- 2.โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- 3.โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

บทที่ 5

5 แนวทางการพัฒนาชุมชน

5.1 แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 13 โครงการ

5.1.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ได้แก่

1. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
2. โครงการจัดไร่นาสวนผสม
3. โครงการเลี้ยงปลา
4. โครงการส่งเสริมศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
5. โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนแบบครบวงจร
6. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวครบวงจร
7. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
8. ไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสาน
9. โครงการส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน
10. โครงการส่งเสริมการผลิตเกษตรสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
11. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
12. โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
13. โครงการเพาะเห็ดเพื่อบริโภค

4.4.2 แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม(แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร) ได้แก่

1. โครงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
2. โครงการขุดสระน้ำในไร่นา
3. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่วในการปรับปรุงบำรุงดิน
4. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์
5. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในชุมชน
6. โครงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
7. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว
8. โครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
9. โครงการปลูกป่าชุมชน

4.4.2 แผนการลงทุน

1. โครงการเลี้ยงปลา
2. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
3. โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
4. โครงการผลิตข้าวครบวงจร

5. แนวทางการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 12 แผนพัฒนาการเกษตรตำบลวังสามหมอ

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
1.โครงการส่งเสริมศูนย์บริการและ - ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล - ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร - จัดทำแปลงสาธิต	-ศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบลเป็นสิ่งสำคัญในด้าน ระบบส่งเสริมการเกษตร การ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร การบริการปรึกษาด้าน การเกษตร การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ สิ่งเหล่านี้ เป็นกลไกไปสู่ความมั่นคงของ อาชีพเกษตรกร	-จัดตั้งคณะกรรมการ บริหาร สบกด. -จัดประชุมคณะกรรมการ ๑ทุกเดือนๆ 1 ครั้ง 12 เดือน -จัดทำแปลงสาธิต -ศึกษาดูงาน -สนับสนุนสื่อการเรียน การสอน -สำรวจข้อมูลทาง การเกษตรในตำบล -ติดตามการระบาดของศัตรู โรค แมลง พืช และสัตว์ -ให้คำปรึกษากับ เกษตรกร	สบกด. อบต. กรม ส่งเสริม การเกษตร	150,000 อบต อบจ จังหวัด	200,000 อบต อบจ จังหวัด	200,000 อบต อบจ จังหวัด	-เกษตรกรในตำบลมีความรู้ ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น 80 % ของประชากร -มีแปลงสาธิต 1 จุด ในปี 52 และเพิ่มแปลงสาธิตใน ปีงบประมาณต่อไป -มีศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรที่เปรียบ เหมือนคลินิกพืช

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
<p>2. โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนแบบครบวงจร</p> <p>-ศูนย์ฝึกอบรมประจำท้องถิ่น</p> <p>-ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร</p> <p>-แปลงสาธิต</p> <p>-ฝึกอบรมวิทยากรประจำท้องถิ่น</p> <p>-สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศูนย์ฯเพื่อจำหน่าย</p>	<p>-ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเกษตรกรผู้มีความสนใจในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นจุดศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้แบบครบวงจร</p>	<p>-ประชาสัมพันธ์</p> <p>-จัดประชุมคณะกรรมการ</p> <p>-จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ประจำตำบล</p> <p>-คัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจ</p> <p>-ศึกษาดูงาน</p> <p>-ฝึกอบรมหลักสูตรที่เกษตรกรสนใจ</p> <p>- จัดทำแปลงเรียนรู้</p> <p>-วางแผนการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในศูนย์เรียนรู้</p> <p>-สร้างวิทยากรประจำท้องถิ่นและเป็นแหล่งศึกษาดูงานแบบครบวงจรด้านการเกษตร</p>	<p>ศบกต.</p> <p>อบต.</p> <p>กรม</p> <p>ส่งเสริม</p> <p>การเกษตร</p>	<p>600,000</p> <p>อบต.อบจ</p> <p>ประมง ปศุสัตว์</p> <p>กสก.</p> <p>พัฒนาที่ดิน</p> <p>ตรวจบัญชีสหกรณ์</p> <p>นักวิชาการ</p> <p>ต่างๆ</p>	<p>500,000</p> <p>อบต.อบจ</p> <p>ประมง ปศุ</p> <p>สัตว์ กสก.</p> <p>พัฒนาที่ดิน</p> <p>ตรวจบัญชีสหกรณ์</p> <p>นักวิชาการ</p> <p>ต่างๆ</p>	<p>300,000</p> <p>อบต.อบจ</p> <p>ประมง ปศุ</p> <p>สัตว์ กสก.</p> <p>พัฒนาที่ดิน</p> <p>ตรวจบัญชีสหกรณ์</p> <p>นักวิชาการ</p> <p>ต่างๆ</p>	<p>-เกษตรกรในตำบลมีความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น 80 % ของประชากร</p> <p>-มีศูนย์เรียนรู้ประจำตำบลและเพิ่มขยายเครือข่ายใน</p> <p>ปีงบประมาณต่อไป</p> <p>-มีแหล่งศึกษาดูงานแบบครบวงจรและสร้างวิทยากรประจำท้องถิ่น</p> <p>-เกษตรกรสามารถผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในศูนย์เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน</p> <p>-ลดการนำเข้าของพืชผักจากตลาดแหล่งอื่นและเพิ่มการขายผลิตภัณฑ์ในชุมชนแทน</p>

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
3.ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ -ขบวนการโรงเรียนเกษตรกร -การผลิตข้าวอินทรีย์ -ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพ	-ทำให้ผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมปลอดภัย สารพิษ -สามารถจำหน่ายได้ราคา สูงและตลาดมีความต้องการ อยู่มาก -ลดต้นทุนการผลิต -ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น	-จัดตั้งกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ -อบรมขบวนการโรงเรียน เกษตรกร พร้อมฝึกปฏิบัติ -อบรมการทำสารชีวภาพ/ ฝึกปฏิบัติ	กลุ่มผู้ปลูก ข้าวในตำบล	50,000.- อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	50,000.- อบต./ จังหวัด/ กรมฯ	50,000.- อบต./ จังหวัด/ กรมฯ	-เกษตรกรมีความรู้ในการผลิต ข้าวอินทรีย์ 200 คน -เกษตรกรสามารถผลิต สารชีวภาพได้ อย่างน้อย 100 คน
4.ไร่นาสวนผสมและเกษตร ผสมผสาน	-การทำเกษตรอย่าง เดียวเป็นการเสี่ยงและไม่ เหมาะสมกับพื้นที่ -สามารถมีรายได้ หมุนเวียนตลอดปี -เป็นการผลิตแบบ เศรษฐกิจพอเพียง	-จัดตั้งกลุ่ม/กองทุนไร่นา สวนผสม -อบรมถ่ายทอดความรู้ -ศึกษาดูงาน -ร่วมกันวิเคราะห์พื้นที่ -เป็นวิทยากรถ่ายทอดแก่ เกษตรกรอื่นๆ --ขยายผลสู่เกษตรกร	กลุ่มไร่นา สวนผสม ตำบลวังสาม หมอ	100,000	100,000.- อบต./ จังหวัด/ หน่วยงาน อื่นๆ	100,000.-	-เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการฟาร์ม -เกษตรกรสามารถวางแผนได้ ด้วยตนเอง -เกษตรกรสามารถลงบัญชี ฟาร์มได้

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
5. โครงการส่งเสริมกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน -ถ่ายทอดความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	-เป็นการปลูกฝังเยาวชนให้เห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกร โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียนและสร้างรายได้ให้กับโรงเรียน -เยาวชนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ -เสริมรายได้ให้กับครอบครัว -ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	-จัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน -ถ่ายทอดความรู้พร้อมฝึกปฏิบัติ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ผัก พันธุ์ปลา ฯลฯ	กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน	30,000.- อบต./จังหวัด/กรม ส่งเสริมการเกษตร	30,000.- อบต./จังหวัด/กรม ส่งเสริมการเกษตร	50,000.- อบต./จังหวัด/กรม ส่งเสริมการเกษตร	-เยาวชนมีความรู้ด้านการเกษตรและโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียนและสร้างรายได้ให้กับโรงเรียน

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
6.โครงการส่งเสริมการผลิตเกษตรกรสินค้าที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน -ถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร -สนับสนุนปัจจัยการผลิต	-ทำให้ผู้ผลิต ผู้บริโภคน และสิ่งแวดล้อมปลอดภัย สารพิษ -สามารถจำหน่ายได้ราคาสูงและตลาดมีความต้องการอยู่มาก -ลดต้นทุนการผลิต ลดต้นทุนการผลิต	-คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ -ถ่ายทอดความรู้พร้อมฝึกปฏิบัติ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ผัก ฮอว์โมน ปุ๋ย ฯลฯ	กลุ่มปลูกผักปลอดภัย	30,000.- อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	100,000- อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	100,000.- อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	-เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตผักปลอดภัย -สามารถจำหน่ายผลผลิตในราคาที่สูงกว่าปกติ -ทำให้สิ่งแวดล้อมปลอดภัย สารพิษ -เกษตรกรได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตรใบ Q
7.ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	-ปลอดภัยต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม ไม่ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ	-อบรมทักษะการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ -จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนแก่เกษตรกร	กลุ่มทำปุ๋ยตำบลวังสามหมอ	50,000 อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	50,000 อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	50,000 อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	-เกษตรกรที่สามารถนำความรู้ทักษะที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ ลดต้นทุนการผลิต -เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทุกหมู่บ้าน

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
8.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย	ตำบลวังสามหมอ มีพื้นที่ปลูกอ้อย 10,677 ไร่ ซึ่งมากกว่าพืชชนิดอื่นๆ เพราะอยู่ใกล้กับแหล่งรับซื้อและมีพื้นที่มีศักยภาพในการผลิต แต่เกษตรกรยังขาดพันธุ์ที่ดี ที่ให้ผลผลิตสูง และพันธุ์ที่มีความหวานสูง จึงควรที่จะส่งเสริมให้มีแปลงกระจายพันธุ์อ้อยที่ดี	1.ประชาสัมพันธ์โครงการ 2.คัดเลือกเกษตรกร ผู้จัดทำแปลงกระจายพันธุ์ 3.ศึกษาดูงาน 4.ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตอ้อย	1.ศบกต. 2.เกษตรกร	300,000	500,000	500,000	-เกษตรกรมีอ้อยพันธุ์ดีใช้ทำพันธุ์ -ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น -คุณภาพของอ้อยดีขึ้น -กระจายท่อนพันธุ์ดีสู่ชุมชน

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
9.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง	ตำบลวังสามหมอ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง 5,216 ไร่ซึ่งอยู่ใกล้กับแหล่งรับซื้อและมีพื้นที่มีศักยภาพในการผลิต แต่เกษตรกรยังขาดพันธุ์ที่ดี ที่ให้ผลผลิตสูง และพันธุ์ที่มีเปอร์เซ็นต์แป้งสูง ผลผลิตต่อไร่สูง จึงควรที่จะส่งเสริมให้มีแปลงกระจายพันธุ์ที่ดีและการถ่ายทอดเทคโนโลยี	1.ประชาสัมพันธ์โครงการ 2.คัดเลือกเกษตรกร ผู้จัดทำแปลงกระจายพันธุ์ 3.ศึกษาดูงาน 4.ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต	1.ศบคต. 2.เกษตรกร	300,000	500,000	500,000	-เกษตรกรมีท่อนพันธุ์ดี -ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น -คุณภาพและเปอร์เซ็นต์แป้งสูงขึ้น -กระจายท่อนพันธุ์ดีสู่ชุมชน

5.1 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร(ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				2556	2557	2558	
10.การผลิตข้าวครบวงจร -ส่งเสริมการผลิตและกระจาย ข้าวพันธุ์ดีสู่ชุมชน -กระบวนการโรงเรียน เกษตรกร -การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	-เกษตรกรประกอบอาชีพทำนา เป็นอาชีพหลัก แต่จำหน่าย ข้าวเปลือกได้ราคาต่ำ -เกษตรกรขาดแคลนพันธุ์ข้าว ในการทำนา -ผลผลิตต่ำ -เกษตรกรขาดความรู้และความ เข้าใจประกอบกับขาดการนำ เทคโนโลยีการเกษตรมา ประยุกต์ใช้	-จัดเวทีชุมชน -จัดทำแปลงส่งเสริมการ ผลิตเมล็ดพันธุ์ -คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจ -จัดสรรเมล็ดพันธุ์ข้าว -ฝึกอบรม -แปลงผ่าน GAP -จัดตั้งกองทุนข้าวหมู่บ้าน -สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น -เครื่องนวด, เกียว, สี -ลานตาก กระจอบ -เครื่องเข็บกระจอบ -กระจายเมล็ดพันธุ์ -เชื่อมโยงการตลาด -จัดตั้งโรงสีข้าวรับซื้อ ผลผลิตมาแปรรูปจำหน่าย	-ศูนย์ข้าว ชุมชนตำบล วังสามหมอ และกลุ่ม เกษตรกร ผู้ผลิตเมล็ด พันธุ์ -กองทุนข้าว หมู่บ้าน	500,000 งบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร/ กรมการ ข้าว/กรม พัฒนาที่ดิน	1,000,000 งบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร/ กรมการ ข้าว/กรม พัฒนาที่ดิน	500,000. งบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร/ กรมการ ข้าว/กรม พัฒนาที่ดิน	-เกษตรกรสามารถกระจายเมล็ด พันธุ์สู่ชุมชน ในพื้นที่ดังนี้ ปี 51 พื้นที่ 200 ไร่ ปี 52 พื้นที่ 2,600 ไร่ ปี 53 พื้นที่ 2,600 ไร่ ปี 54 พื้นที่ 2,600 ไร่ -เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น -กลุ่มสามารถรับซื้อข้าวเปลือก จากสมาชิกในราคาสูงกว่าตลาด -สมาชิกได้ส่วนแบ่งกำไร -เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ดีใช้ใน ฤดูกาลต่อไป -เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ ตลอดปี -ลดการใช้ปุ๋ยเคมีใน ไร่ นา -เกษตรกรได้รับการรับรองจาก กรมวิชาการเกษตรใบ Q

5.1 แผนการลงทุน

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				2556	2557	2558	
<p>1.การผลิตข้าวครบวงจร</p> <p>-ส่งเสริมการผลิตและกระจายข้าวพันธุ์ดีสู่ชุมชน</p> <p>-กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร</p> <p>-การเพิ่มมูลค่าผลผลิต</p>	<p>-เกษตรกรประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่จำหน่ายข้าวเปลือกได้ราคาต่ำ</p> <p>-เกษตรกรขาดแคลนพันธุ์ข้าวในการทำนา</p> <p>-ผลผลิตต่ำ</p> <p>-เกษตรกรขาดความรู้และความเข้าใจประกอบกับขาดการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาประยุกต์ใช้</p>	<p>-จัดเวทีชุมชน</p> <p>-จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์</p> <p>-คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจ</p> <p>-จัดสรรเมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>-ฝึกอบรม</p> <p>-แปลงผ่าน GAP</p> <p>-จัดตั้งกองทุนข้าวหมู่บ้าน</p> <p>-สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น -เครื่องนวด, เกียว, สี</p> <p>-ลานตาก กระจกอบ</p> <p>-เครื่องเข็บกระจกอบ</p> <p>-กระจายเมล็ดพันธุ์</p> <p>-เชื่อมโยงการตลาด</p> <p>-จัดตั้งโรงสีข้าวรับซื้อผลผลิตมาแปรรูปจำหน่าย</p>	<p>-ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลวังสามหมอ</p> <p>และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์</p> <p>-กองทุนข้าวหมู่บ้าน</p>	<p>500,000</p> <p>อบต./จังหวัด/กรม</p> <p>ส่งเสริม</p> <p>การเกษตร/กรมการข้าว/กรมพัฒนาที่ดิน</p>	<p>1,000,000</p> <p>.อบต./จังหวัด/กรม</p> <p>ส่งเสริม</p> <p>การเกษตร/กรมการข้าว/กรมพัฒนาที่ดิน</p>	<p>500,000.</p> <p>อบต./จังหวัด/กรม</p> <p>ส่งเสริม</p> <p>การเกษตร/กรมการข้าว/กรมพัฒนาที่ดิน</p>	<p>-เกษตรกรสามารถกระจายเมล็ดพันธุ์สู่ชุมชน ในพื้นที่ดังนี้</p> <p>ปี 51 พื้นที่ 200 ไร่</p> <p>ปี 52 พื้นที่ 2,600 ไร่</p> <p>ปี 53 พื้นที่ 2,600 ไร่</p> <p>ปี 54 พื้นที่ 2,600 ไร่</p> <p>-เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>-กลุ่มสามารถรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกในราคาสูงกว่าตลาด</p> <p>-สมาชิกได้ส่วนแบ่งกำไร</p> <p>-เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ดีใช้ในฤดูกาลต่อไป</p> <p>-เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ตลอดปี</p> <p>-ลดการใช้ปุ๋ยเคมีในไร่นา</p> <p>-เกษตรกรได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตรใบ Q</p>

5.2 แผนการลงทุน

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				2556	2557	2558	
2. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ	<ul style="list-style-type: none"> -มีพื้นที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อ -มีแหล่งอาหารเพียงพอ เช่น ฟางข้าว ที่สาธิตระยะ -มีตลาดจำหน่ายในท้องถิ่น -เกษตรกรมีความต้องการในการเลี้ยง -เพิ่มปริมาณและคุณภาพโคเนื้อ -มีปยุคอกใช้ในไร่นา 	<ul style="list-style-type: none"> -ประชุมชี้แจงสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโค -รับสมัครสมาชิก -อบรม,ศึกษาดูงาน -ตั้งกองทุนหมุนเวียน -ติดตามประเมินผล -จัดหาแหล่งตลาดนัดโคประจำตำบล 	กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ	500,000 กรมปศุ สัตว์ อบต.	500,000 กรมปศุ สัตว์ อบต.	1,000,000 กรมปศุ สัตว์ อบต.	<ul style="list-style-type: none"> -มีพันธุ์โคเนื้อที่ดี -มีปริมาณโคเนื้อเพิ่มขึ้น -มีการรวมกลุ่ม -สมาชิกมีรายได้เพิ่ม -มีกองทุนหมุนเวียน -มีปยุคอกไว้ใช้ในไร่นา -ไม่มีการระบาดของโรคโคเนื้อ
3. โครงการส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก จึงไม่มีรายได้เสริม การมีกลุ่มวิสาหกิจในชุมชนสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและเป็นการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพที่ยั่งยืนและมั่นคง 	<ul style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์ -จัดตั้งกลุ่ม -จัดอบรม -ศึกษาดูงาน -จัดหาแหล่งเงินทุน -ดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม -ผลผลิตมาแปรรูปจำหน่าย -ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ 	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในตำบล		500,000 อบต./ อบจ./ จังหวัด	500,000 อบต./ อบจ./ จังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น -กลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง -ส่งเสริมอาชีพในชุมชน 13 หมู่บ้าน

5.2 แผนการลงทุน

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				2556	2557	2558	
4. โครงการเลี้ยงปลา	ตำบลวังสามหมอ มีสระเลี้ยงปลาจำนวนมาก เหมาะแก่การเลี้ยงปลากินพืชและกินสัตว์ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงใกล้ตลาด ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม ปีละ 16,000 บาท/ครัวเรือน	1.ประชาสัมพันธ์โครงการ 2.คัดเลือกเกษตรกร 3.รวมกลุ่ม 40 ครัวเรือน 4.ตั้งกรรมการ/ระเบียบข้อบังคับ 5.ระดมทุนโดยการออมของสมาชิก 6.ดำเนินการเลี้ยงในรูปแบบกลุ่ม 7.จัดตั้งเป็นเงินกองทุนหมุนเวียน 8.มีการแบ่งผลกำไร	1.ศบกด. 2.เกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการ 3.กรมประมง	300,000 กรมประมง -อบต.วัง สามหมอ -สมาชิก สมทบ	200,000 กรมประมง -อบต.วัง สามหมอ -สมาชิก สมทบ	200,000 กรมประมง -อบต.วัง สามหมอ -สมาชิก สมทบ	-ลดรายจ่ายให้กับเกษตรกร -เกษตรกร จำนวน 40 ครัวเรือน มีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ 16,000 บาท

5.2 .แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
1.ส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่วในการปรับปรุงบำรุงดิน	-สภาพดินมีการเสื่อมโทรมเนื่องจากการปลูกพืชชนิดเดียวกันบ่อยๆครั้งและการใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจึงควรมีการปรับปรุงดิน	-ประชุมชี้แจง/คัดเลือกเกษตรกร -อบรมถ่ายทอดความรู้ -ประสานศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อร่วมโครงการผลิตฯ -ปลูกพืชตระกูลถั่ว	1.ศบกด. 2.พัฒนาที่ดิน 3.เกษตรกร ผู้สนใจ	20,000.- อบต./กรม ส่งเสริมฯ/ พัฒนา ที่ดิน	20,000.- กรม ส่งเสริมฯ พัฒนา ที่ดิน	20,000.- กรม ส่งเสริมฯ พัฒนา ที่ดิน	-เกษตรกรลดต้นการใช้ปุ๋ยเคมี -ดินมีความอุดมสมบูรณ์ -ผลผลิตต่อไร่เกษตรกรเพิ่มขึ้น
3.ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในชุมชน	-เพื่อใช้พืชสมุนไพรทดแทนการใช้สารเคมี -พื้นที่สามารถปลูกได้ดี	-คัดเลือกพื้นที่ -ประชุมชี้แจง -อบรม -จัดทำแปลงส่งเสริม	กลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพร	30,0000 อบต./ อบจ		30,0000 อบต./ อบจ	-เกษตรกรสามารถปลูกพืชสมุนไพรได้อย่างประโยชน์เพื่อทดแทนการใช้สารเคมี/แปรรูปเพิ่มรายได้

5.2 .แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
4. โครงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	<p>การทำเกษตรตำบลวังสามหมอ มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันโรคแมลงเป็นจำนวนมาก ทำให้มีสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตรซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค นอกจากนี้ยังทำให้แมลงศัตรูธรรมชาติถูกทำลายถ้ามีการนำปุ๋ยหมักชีวภาพมาใช้จะช่วยลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น</p>	<p>-ประชาสัมพันธ์โครงการ -คัดเลือกเกษตรกร -ตั้งกรรมการ -กำหนดระเบียบข้อบังคับ -อบรมศึกษาดูงาน -สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์</p>	<p>1.ศบกด. 2.เกษตรกร ผู้สนใจ 3.พัฒนาที่ดิน</p>	<p>200,000 อบต. อบจ. จังหวัด กรม ส่งเสริม การเกษตร พัฒนา ที่ดิน</p>	<p>500,000 อบต. อบจ. จังหวัด กรม ส่งเสริม การเกษตร พัฒนา ที่ดิน</p>	<p>500,000 อบต. อบจ. จังหวัด กรม ส่งเสริม การเกษตร พัฒนา ที่ดิน</p>	<p>-เกษตรกรที่สามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ ลดต้นทุนการผลิต -เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทุก หมู่บ้าน</p>

5.2 .แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
5.โครงการขุดสระน้ำ ในไร่นา	การปลูกพืช ตำบลวังสามหมอ ต้องอาศัยน้ำฝน ในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรจะขาดน้ำเพื่อการเกษตร จึงทำให้เกษตรกรอพยพไป ทำงานในต่างจังหวัดในฤดูแล้ง จึงควรส่งเสริมให้มีการขุดสระน้ำ ในไร่นาเกษตรกรเพื่อที่เกษตรกร จะได้มีน้ำทำการเกษตรตลอดปี	-ประชาสัมพันธ โครงการ -ติดต่อประสานงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -รับสมัครสมาชิก -แต่งตั้ง กรรมการบริหาร โครงการ -กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ -จัดตั้งกองทุน หมุนเวียน	1.สบกต. 2.เกษตรกร ผู้สนใจ 3.พัฒนาที่ดิน 4.ชลประทาน	800,000 อบต. อบจ. จังหวัด กสก พัฒนาที่ดิน ชลประทาน	1,500,000 อบต. อบจ. จังหวัด กสก พัฒนาที่ดิน ชลประทาน	150,000 อบต. อบจ. จังหวัด กสก. พัฒนาที่ดิน ชลประทาน	-เกษตรกรมีรายได้จากการทำ การเกษตรเพิ่มขึ้น -เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้ ตลอดปี -เกษตรกรไม่อพยพไปทำงาน ที่ต่างจังหวัดในช่วงฤดูแล้ง

5.2 .แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
6. โครงการปลูกป่าชุมชน	เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและสามารถเก็บของป่า เช่น เห็ด หน่อไม้ และอื่น เพื่อให้ชุมชนได้อาศัยอย่างพอเพียง	- ประชาสัมพันธ์โครงการ - ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ร่วมกันรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ - ปลูกต้นไม้ - ปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายหน้าดิน	1.ศบกด. 2.เกษตรกร ผู้สนใจ 3.พัฒนาที่ดิน	50,000 อบต. อบจ. จังหวัด กรม ส่งเสริม การเกษตร พัฒนาที่ดิน	50,000 อบต. อบจ. จังหวัด กรม ส่งเสริม การพัฒนา ที่ดิน	50,000 อบต. อบจ. จังหวัด กรม ส่งเสริม การเกษตร พัฒนาที่ดิน	ชุมชนมีป่าเพิ่มขึ้น ชุมชนมีอาหารเพื่อบริโภค ชุมชนมีไม้ใช้สอย

5.2 .แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ(บาท)/แหล่งงบประมาณ			ตัวชี้วัด
				ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	
7โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว	ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	-คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ -ถ่ายทอดความรู้ -ศึกษาดูงาน -สนับสนุนการประกอบอาชีพเสริมกลุ่มสายใยรักฯ -การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ฯ	กลุ่มสายใยรักฯ ในตำบล	20,000. อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	30,000 อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	40,000.- อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	-ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
8.โครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร -การอนุรักษ์พันธุ์ปลา -การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในชุมชน -ท่องเที่ยวชมระบบนิเวศน์	-ช่วยรักษาระบบนิเวศน์ให้สมดุล -ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น -เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน	คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ -การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว -ถ่ายทอดความรู้ -ศึกษาดูงาน -สนับสนุนสถานที่จัดตั้งร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในชุมชน	เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	30,000 อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร	40,000.- อบต./ จังหวัด/ กรม ส่งเสริม การเกษตร		-ช่วยรักษาระบบนิเวศน์ให้สมดุล -ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น -เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน -สามารถอนุรักษ์พันธุ์ปลา

บทที่ 6

ก. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

6.1 โครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

6.1.1 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลวังสามหมอ
3. คณะกรรมการบริหารงาน โครงการระดับตำบล/หมู่บ้าน

6.1.2 หลักการและเหตุผล

ตำบลวังสามหมอ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ มีการเลี้ยงสัตว์ปลูกพืชผักเป็นอาชีพเสริม นอกจากมีสภาพพื้นที่ดินเหมาะสมในการทำนาทำไร่แล้วยังมีศักยภาพเหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้ออีกด้วย เนื่องจากมีแหล่งอาหารเพียงพอ เช่น ฟางข้าว ที่สาธาระณะบริเวณเขื่อนลำปาว มีตลาดในท้องถิ่นต้องการเป็นจำนวนมาก เกษตรกรมีความพร้อมในการเลี้ยงโค สามารถสมทบทุนในการเตรียมแปลงหญ้า คอกสัตว์ เกษตรกรในชุมชนสามารถจะพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณจำนวนโค เป็นแหล่งลูกโค ส่งตลาดได้ นอกจากนี้ยังมีผลพลอยได้ คือ มูลโค ใช้เป็นปุ๋ยคอกเพื่อปรับปรุงดินในไร่นาและเลี้ยงปลาอีกด้วย

6.1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโค-กระบือ ให้มีคุณภาพและเพิ่มปริมาณมากขึ้น
2. เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงโค ให้มีเงินออมและมีรายได้เพิ่มขึ้น
3. เพื่อเป็นแหล่งผลิตปุ๋ยอินทรีย์ประจำครอบครัวเพื่อใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินในไร่นาเกษตรกร

6.1.4 เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 80 ครัวเรือน 80 ตัว

6.1.5 พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.1.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาเริ่มต้นโครงการ ปี 2556-2558

6.2.7 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประชุมชี้แจงโครงการ		↔										
2.คัดเลือกเกษตรกร			↔									
3.จัดตั้งคณะกรรมการ				↔								
4.ตั้งระเบียบข้อบังคับ				↔								
5.อบรมเกษตรกร					↔							
6.ดำเนินการเลี้ยง						←						→
7.ติดตามประเมินผล		←										→
8.รายงานผล			↔			↔			↔		↔	

6.1.8 วิธีการดำเนินงาน

6.2.8.1 รายละเอียดโครงการ

- 1) ประชุมสมาชิก
- 2) ตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค
- 3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยง
- 4) จัดตั้งกองทุนหมุนเวียน
- 5) เงินยืมค่าแม่พันธุ์สมาชิกต้องส่งคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ตามมติคณะกรรมการของกลุ่ม
- 6) เงินที่สมาชิกส่งคืนกองทุนให้หมุนเวียนให้สมาชิกใหม่กู้ยืมไปจัดซื้อแม่พันธุ์ต่อไป

6.1.8.2 การบริหารโครงการ

- 1) สมาชิกในกลุ่มเป็นเป็นผู้จัดการ จัดการแบ่งผลกำไร ดังนี้
- 2) ปันผลคืนตามหุ้น 30 %
- 3) ปันคืนกองทุน 20 %
- 4) ค่าตอบแทนกรรมการ 20 %
- 5) เฉลี่ยคืนผู้กู้ 20 %
- 6) สวัสดิการสังคม 10 %

6.2.10 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน จำนวน 1,232,000 บาท

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
- โคมแม่พันธุ์โคเนื้อ 80 ตัวๆละ 25,000 บาท	200,000.-
- ค่าวัคซีน	4,000.-
- ค่าอาหารเสริม 800 กิโลกรัมๆละ 25 บาท	20,000.-
- อบรมศึกษาดูงาน 80 คนๆละ 1 วันๆละ 100 บาท	8,000.-
รวม	1,432,000.-

6.1.11 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

- 1) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น จำนวน 3,000 บาท/ครัวเรือน/ปี
- 2) สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 3) มีโคเนื้อเพิ่มขึ้น

6.1.12 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตโคเนื้อ คุณภาพดีไว้จำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น
- 2) มีปุ๋ยคอกใช้ในไร่นาเกษตรกร

6.3 โครงการไร่นาสวนผสม

6.3.1 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลวังสามหมอ
3. คณะกรรมการบริหารงาน โครงการระดับตำบล/หมู่บ้าน

6.3.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำเกษตรของชุมชนมักประสบปัญหาการขาดทุน เนื่องจากพ่อค้าคนกลางกำหนดราคาซื้อขายที่ไม่เป็นธรรม จากการวิเคราะห์พบว่าสาเหตุเกิดจากการผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวกันทำให้ราคาขายไม่คุ้มทุนประกอบกับต้นทุนการผลิตสูง ดังนั้นจึงจัดทำโครงการไร่นาสวนผสมโดยคาดหวังว่าสามารถลดความเสี่ยงในเรื่องราคาและภัยธรรมชาติได้มากขึ้น เกษตรกรจะได้มีงานทำตลอดปี เพราะกิจกรรมไร่นาสวนผสม จะมีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายๆ อย่างรวมกันสามารถเกื้อกูลกันได้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

6.3.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา
2. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและมีรายได้เพิ่มขึ้น
3. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการรวมกลุ่มในการผลิตรวบรวมและจำหน่าย

6.3.4 เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 40 ราย พื้นที่ 200 ไร่

6.3.5 พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.3.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2556 – 2558

6.3.7 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประชุมชี้แจงโครงการ	↔											
2.คัดเลือกเกษตรกร		↔										
3.จัดตั้งคณะกรรมการ			↔									
4.ตั้งระเบียบข้อบังคับ			↔									
5.อบรมเกษตรกร				↔								
6.ทำแปลงถ่ายทอดความรู้					←							→
7.ติดตามประเมินผล	←											→
8.รายงานผล			↔			↔			↔		↔	

6.3 8 วิธีการดำเนินงาน

6.3.8.1 รายละเอียดโครงการ

- 1) ประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิก
- 2) ตั้งกรรมการดำเนินงาน/กำหนดระเบียบข้อบังคับ
- 3) อบรมสมาชิก 1 ครั้งๆละ 40 คน และศึกษาดูงาน

6.3.9 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
-อบรม 40 คนๆละ 1 วันๆละ 100 บาท	4,000.-
-ศึกษาดูงาน 1 วันๆละ 100 บาท	4,000.-
-พาหนะศึกษาดูงาน	5,000.-
-ลำไยพันธุ์ดี จำนวน 5,000 ต้นๆละ 30 บาท	150,000.-
-ไก่แม่พันธุ์ 400 ตัวๆละ 100 บาท	40,000.-
-อาหารไก่ 2,400 กก.ๆละ 15 บาท	36,000.-
-ปุ๋ยสูตร 15-15-15 จำนวน 4,000 กก.ๆละ 7 บาท	28,000.-
-ปลากินพืช 400,000 ตัวๆละ 0.50 บาท	200,000.-
-อาหารปลา 3,600 กก.ๆละ 15 บาท	54,000.-
รวม	521,000.-

6.3.11 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

6.3.11.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- 1) เกษตรกรมีการทำการเกษตรหลายกิจกรรม จำนวน 40 ราย
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 3) ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

6.3.11.2 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) เกษตรกรมีอาหารโปรตีนบริโภครองอย่างพอเพียง
- 2) เป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรในชุมชน 40 แปลง/200 ไร่
- 3) ทำให้เกิดกองทุนหมุนเวียนและมีการรวมกลุ่มกันจำหน่ายในชุมชน

6.4 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

6.4.1 ผู้รับผิดชอบ

- 1) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
- 2) คณะกรรมการบริหารงานโครงการระดับตำบล/หมู่บ้าน

6.4.2 หลักการและเหตุผล

ตำบลวังสามหมอ มีพื้นที่ปลูกอ้อย 10,067 ไร่ ซึ่งมากกว่าพืชชนิดอื่นเนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลรองรับผลผลิต และราคาก็ขึ้นลงไม่มากนัก ตำบลวังสามหมอมีสัถยภาพที่จะผลิตอ้อยให้มีคุณภาพ แต่เกษตรกรยังขาดพันธุ์ที่ดี คือ ให้ผลผลิตสูงมีความหวานสูง และต้านทาน โรคแมลง จึงควรส่งเสริมให้มีการใช้พันธุ์ที่ดีเพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

6.4.3 วัตถุประสงค์

- 1) มีแหล่งอ้อยพันธุ์ดีในท้องถิ่น
- 2) เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
- 3) เพื่อป้องกันการถูกทำลายจากโรคแมลง

6.4.4 เป้าหมาย

จัดทำแปลงกระจายพันธุ์ 8 แปลงๆละ 20 ไร่ รวม 160 ไร่

6.4.5 พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.4.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2556 – 2558

6.4.7 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชาสัมพันธ์โครงการ	↔											
2. คัดเลือกเกษตรกรผู้จัดทำแปลง		↔										
3. อบรมกระจายพันธุ์			↔									
4. จัดหาอ้อยพันธุ์ดี										↔		
5. ดำเนินการปลูก										↔		
6. คัดเลือกเกษตรกรผู้รับพันธุ์จากแปลงกระจายพันธุ์						↔						
7. ติดตามประเมินผล	←											→
8. รายงานผล			↔			↔			↔			↔

6.4.8 วิธีการดำเนินการ

6.4.8.1 รายละเอียดโครงการ

- 1) ประชาสัมพันธ์โครงการ
- 2) คัดเลือกเกษตรกรผู้จัดทำแปลง
- 3) อบรมให้ความรู้ผู้จัดทำแปลง
- 4) จัดหาพันธุ์อ้อย
- 5) ดำเนินการปลูก

6.4.8.2 การบริหารโครงการ

- 1) เกษตรกรผู้จัดทำแปลงกระจายพันธุ์ต้องมีการดูแลรักษาที่ดี
- 2) ผู้จัดการต้องการกระจายพันธุ์ให้เกษตรกรรายอื่น
- 3) กระจายอ้อยพันธุ์ดีไม่น้อยกว่าปีละ 400 ไร่

6.4.9 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
-ค่าพันธุ์อ้อย 160 ไร่ ไร่ละ 1 ต้นๆละ 1,000 บาท	160,000.-
-ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 จำนวน 160 กระสอบๆละ 400 บาท	64,000.-
-อบรมเกษตรกรผู้จัดทำแปลง 8 คน/2วันๆละ 100 บาท	1,600.-
-อบรมเกษตรกรผู้รับพันธุ์ 200 คนๆละ 100 บาท	20,000.-
รวม	245,600.-

6.4.10 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

6.4.10.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง1)

- 1) มีอ้อยพันธุ์ดีกระจายพันธุ์ในท้องถิ่น
- 2) ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น
- 3) ความหวานของอ้อยเพิ่มขึ้น

6.4.10.2 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) เกษตรกรมีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติในไร่อ้อย
- 2) เกษตรกรลดการใช้สารเคมี

6.5 โครงการเลี้ยงปลา

6.5.1 ผู้รับผิดชอบ

- 1) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
- 2) คณะกรรมการบริหารงานโครงการระดับตำบล/หมู่บ้าน

6.5.2 หลักการและเหตุผล

ตำบลวังสามหมอ มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สามารถจะเลี้ยงปลาในกระชังได้ดี โดยเฉพาะบริเวณเขื่อนลำปาว เนื่องจากปลาที่เลี้ยงในกระชัง เมื่อนำมาขายจะมีราคาดี เลี้ยงง่ายโตเร็ว แต่ต้องลงทุนในการเลี้ยงเป็นจำนวนมาก เกษตรกรจึงไม่สามารถที่จะลงทุนเลี้ยงได้เอง ดังนั้นควรได้รับการส่งเสริมโครงการเลี้ยงปลาในกระชังเพราะตำบลคำโคกสูงมีศักยภาพที่จะเลี้ยงปลาในกระชังสูงและได้ผลตอบแทนดี จึงควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.5.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร
- 2) พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเลี้ยงปลาในกระชัง
- 3) ตลาดมีความต้องการและราคาสูง

6.5.4 เป้าหมาย

เกษตรกร 30 ครัวเรือน เลี้ยงปลา 150,000 ตัว

6.5.5 พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.5.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2556 – 2558

6.5.7 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ประชาสัมพันธ์โครงการ	↔											
2. คัดเลือกเกษตรกร		↔										
3. ตั้งคณะกรรมการ			↔									
4. ตั้งระเบียบข้อบังคับ			↔									
5. อบรม/ดูงาน				↔								
6. ระดมเงินทุน					↔							
7. ทำกระชัง						↔						
8. ดำเนินการเลี้ยง							↔	↔	↔	↔	↔	↔
9. ติดตามประเมินผล	↔											↔
10. รายงานผล			↔			↔			↔			↔

6.5.8 วิธีการดำเนินการ

6.5.8.1 รายละเอียดโครงการ

- 1) ประชาสัมพันธ์โครงการ
- 2) รวมกลุ่มสมาชิก 30 คราวเรือน
- 3) ตั้งกรรมการ,กำหนดระเบียบข้อบังคับ
- 4) ระดมทุนโดยการออมเดือนละ 20 บาท
- 5) ฝึกอบรม/ดูงาน
- 6) ดำเนินการเลี้ยงในรูปแบบกลุ่ม
- 7) จัดตั้งกองทุน

6.5.8.2 การบริหารโครงการ

คณะกรรมการและสมาชิกเป็นผู้จัดการ แบ่งผลกำไรดังนี้

- 1) ปันผลตามหุ้น 40 %
- 2) คืนกองทุน 20 %
- 3) ค่าตอบแทนกรรมการ 20 %

6.5.9 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
-ค่าพันธุ์ปลานิลแปลงเพศ 150,000 ตัวๆละ 2 บาท	300,000.-
-ค่าอาหาร 900 กระสอบๆละ 300 บาท	270,000.-
-อบรมเกษตรกร 30/2 วันๆ ละ 100 บาท	8,000.-
รวม	578,000.-

6.5.10 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

6.5.10.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- 1) มีอาหารโปรตีนบริโภคน
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นปีละ 15,000 บาท/ครัวเรือน
- 3) ราคาปลาเลี้ยงในกระชังมีราคาสูงกว่าปลาเลี้ยงตามบ่อ

6.5.10 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) มีการรวมกลุ่มกันในการผลิตและจำหน่าย
- 2) ผลกำไรบางส่วนนำมาเป็นสวัสดิการสังคม

ค. แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

6.6 โครงการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

6.6.1 ผู้รับผิดชอบ

- 1) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลวังสามหมอ
- 3) คณะกรรมการบริหารงานโครงการระดับตำบล/หมู่บ้าน

6.6.2 หลักการและเหตุผล

พื้นที่ปลูกพืชตำบลวังสามหมอ ได้ปลูกติดต่อกันมานานทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลงพืชที่ปลูกผลผลิตต่อไร่ น้อย เกษตรกรมักจะใช้ปุ๋ยเคมีในการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เมื่อเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีนานๆ ทำให้โครงสร้างของดินถูกทำลาย และความสามารถของพืชที่จะนำปุ๋ยเคมีไปใช้ก็ลดน้อยลงเพราะอินทรีย์วัตถุในดินมีน้อย ฉะนั้นจึงควรมีการปรับปรุงโครงสร้างของดินและเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน โดยการปลูกปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือก ถั่วนางแดง ถั่วพรีา ซึ่งจะเป็นการเพิ่มธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน จะทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้นเกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มขึ้น

6.6.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและปรับ โครงสร้างของดิน
- 2) เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- 3) เพื่อลดต้นทุนในการผลิตพืช

6.6.4 เป้าหมาย

เกษตรกร 400 ราย พื้นที่ 8,000 ไร่

6.6.5 สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.6.6 ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2556 – 2558

6.6.7 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประชุมชี้แจงโครงการ	↔											
2.คัดเลือกเกษตรกร		↔	↔									
3.อบรมเกษตรกร			↔									
4.จัดหาปุ๋ยพืชสด				↔								
5.หว่านปุ๋ยพืชสด					↔							
6.โครงการปุ๋ยพืชสด							↔					
7.ติดตามประเมินผล	←											→
8.รายงานผล			↔			↔			↔			↔

6.6.8 วิธีการดำเนินการ

- 1) ประชาสัมพันธ์โครงการ
- 2) คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- 3) อบรมเกษตรกร 1 วัน จำนวน 250 คน
- 4) จัดหาพันธุ์ปุ๋ยพืชสดแก่เกษตรกร

6.6.9 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/การใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1.อบรมเกษตรกร 400 คนๆละ 1 วัน uly 100 บาท/คน	40,000.-
2.เมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว 20,000 กก.ๆละ 20 บาท	400,000.-
3.วัสดุอุปกรณ์	65,000
รวม	505,000.-

6.6.10 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

6.6.10.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- 1) โครงสร้างของดินดีขึ้น
- 2) อินทรีย์ความอุดมสมบูรณ์เพราะมีธาตุอาหารจากปุ๋ยพืชสด
- 3) ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี

6.6.10.2 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) เพื่อให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น

6.7 โครงการทำปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ

6.7.1 ผู้รับผิดชอบ

- 1) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลวังสามหมอ
- 3) คณะกรรมการบริหารงานโครงการระดับตำบล/หมู่บ้าน

6.7.2 หลักการและเหตุผล

ประชาชนตำบลวังสามหมอ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรจากการสำรวจพบว่ามีการใช้ยาเป็นค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ทำให้มีสารพิษตกค้างในผลผลิต ทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค นอกจากนี้ยังทำให้ระบบนิเวศน์และศัตรูธรรมชาติ ถูกทำลาย ถ้ามีการนำปุ๋ยหมักชีวภาพมาใช้จะลดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตการเกษตร ตลอดจนรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ ศัตรูธรรมชาติ ยังเป็นการนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูง

6.7.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อลดต้นทุนการผลิตต่อไร่
- 2) เพื่อเพิ่มผลผลิต
- 3) เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

6.7.4 เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 100 ครัวเรือน ทำปุ๋ยหมักชีวภาพ 2,000 ลิตร

6.7.4 สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.7.5 ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2556– 2558

6.7.6 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประชุมชี้แจงโครงการ	↔											
2.คัดเลือกเกษตรกร		↔										
3.จัดตั้งคณะกรรมการ			↔									
4.ตั้งระเบียบข้อบังคับ			↔									
5.อบรม				↔								
6.ดำเนินการ					←							→
7.ติดตามประเมินผล	←											→
8.รายงานผล			↔			↔			↔			↔

6.7.7 วิธีการดำเนินงาน

6.7.7.1 รายละเอียดโครงการ

- 1) ประชาสัมพันธ์รับสมัครสมาชิก และคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- 2) ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน/กำหนดระเบียบข้อบังคับ
- 3) อบรม 1 ครั้ง 100 คน
- 4) ตั้งกองทุนหมุนเวียนภายในตำบล

6.7.7.2 การบริหารโครงการ

- 1) เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิต
- 2) ศึกษาสูตรที่ใช้กับพืชแต่ละชนิด

6.7.8 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/การใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1.อบรมเกษตรกร 100 คนๆละ 1 วัน ๆละ 100 บาท	10,000.-
2.ถังพลาสติก 100 ถัง	20,000.-
3.กากน้ำตาล 10,000 กก.	30,000.-
4.วัสดุหมัก 4,000 กก.	40,000.-
รวม	100,000.-

6.7.9 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

6.10.9.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- 1) ลดต้นทุนการผลิตต่อไร่
- 2) ลดการใช้สารเคมี
- 3) ผลผลิตการเกษตรไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

6.7.10 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) ช่วยรักษาสุขภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

6.8 โครงการขุดสระน้ำในไร่นา

6.8.1 ผู้รับผิดชอบ

- 1) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลวังสามหมอ
- 3) คณะกรรมการบริหารงานโครงการระดับหมู่บ้าน/ตำบล

6.8.2 หลักการและเหตุผล

การปลูกพืชตำบลวังสามหมอ อาศัยน้ำฝนหลังจากหมดฤดูฝนแล้วไม่สามารถทำการเพาะปลูกพืชได้แม้จะอยู่ใกล้แหล่งน้ำก็ตาม เพราะช่วงหน้าแล้งลำห้วยก็จะแห้ง จึงมีความจำเป็นต้องจัดหาแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นาเกษตรกรเพื่อที่เกษตรกรจะได้มีน้ำปลูกพืชฤดูแล้ง จะช่วยให้เกษตรกรมีกิจกรรมปลูกพืชตลอดปีและมีรายได้เพิ่มขึ้น

6.8.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อมีน้ำใช้การเกษตรตลอดปี
- 2) เพื่อให้เกษตรกรทำกิจกรรมการเกษตรได้ตลอดปี
- 3) เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
- 4) เพื่อลดการอพยพแรงงาน

6.8.3 เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 80 ครัวเรือน/สระน้ำ 80 บ่อ

6.8.4 สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6.8.5 ระยะเวลาดำเนินการ

ปี 2556–2558

6.8.6 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประชุมชี้แจงโครงการ	↔											
2.คัดเลือกเกษตรกร		↔										
3.ตั้งคณะกรรมการ			↔									
4.ตั้งระเบียบข้อบังคับ			↔									
5.อบรม/ดูงาน				↔								
6.ดำเนินการ					←							→
7.ติดตามประเมินผล	←											→
8.รายงานผล			↔			↔			↔			↔

6.8.6 วิธีการดำเนินงาน

6.8.6.1 รายละเอียดโครงการ

- 1) ประชาสัมพันธ์โครงการ
- 2) ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) รับสมัครสมาชิก คัดเลือก
- 4) ตั้งคณะกรรมการ
- 5) จัดอบรมผู้เข้าร่วมโครงการ

6.8.7 งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1.อบรมเกษตรกร 80 คนๆละ 1 วันๆละ 100 บาท	8,000.-
2.ศึกษาดูงาน 80 คนๆละ 1 วันๆละ 100 บาท	8,000.-
3.ค่าพาหนะ	6,000.-
4.ค่าชุดสระน้ำ 80 บ่อๆละ 36,000 บาท	2,880,000.-
รวม	2,902,000.-

6.8.8 ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

6.8.8.1 ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

- 1) เกษตรกรมีน้ำเพื่อการเกษตรตลอดปี
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- 3) ลดการว่างงานในฤดูแล้ง

6.8.8.2 ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- 1) ทำให้สมาชิกผู้จัดรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่าย
- 2) มีอาหารโปรตีนบริโภคน

โครงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรในชุมชน

1. ผู้รับผิดชอบ กลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพรตำบลวังสามหมอ

2. หลักการและเหตุผล

กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในชุมชนในปัจจุบันได้มีการนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากมาย แหล่งที่มาของสมุนไพรส่วนใหญ่ได้มาจากการเก็บจากธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งมีความยุ่งยากและผู้ที่ไปเก็บอาจไม่รู้จักต้น แม้ว่ามีการปลูกกันบ้างแต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณที่ไปเก็บมานั้น นับว่าเป็นปริมาณที่น้อยมาก ดังนั้น เพื่อให้ชุมชนมีการปลูกสมุนไพรในชุมชน และมีการนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชนโดยมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้พืชสมุนไพรจากผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่นไปสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ ในวงกว้างและต่อเนื่องมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดรายจ่ายในการซื้อสารเคมี และรายจ่ายประจำวันของเกษตรกรลง สำหรับการนำไปใช้นั้นสามารถนำไปใช้ในแง่ของยาสมุนไพรใช้รักษาโรค ใช้เป็นส่วนประกอบของอาหาร ใช้ในการเกษตร

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีการปลูกพืชสมุนไพร และนำผลผลิตสมุนไพรใช้ในชุมชน
2. เพื่อให้ชุมชนได้เรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษาพืชสมุนไพรรวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์

4. เป้าหมาย

ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชสมุนไพร 1 จุด ๆ 5 ไร่

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2556-2558

6. พื้นที่ดำเนินการ 1 จุด ภายในตำบลวังสามหมอ

7. วิธีการดำเนินงาน

- 7.1 การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ ขนาดพื้นที่จุดละ 5 ไร่ หากชุมชนไม่มีพื้นที่ติดต่อกันให้เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ในบริเวณชุมชนเดียวกัน
- 7.2 จัดประชุมเกษตรกรในชุมชนชี้แจงจุดประสงค์ แนวทางการดำเนินการ
- 7.3 คัดเลือกชนิดพืชสมุนไพรโดยให้ชุมชนพิจารณาการใช้ประโยชน์ในชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่า 4 ชนิด
- 7.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- 7.5 อบรมเกษตรกรหลักสูตรการปลูกขยายพันธุ์ เกษตรกรเป้าหมาย 40 คน
- 7.6 ทักษะศึกษาดูงาน

8. งบประมาณ

8.1 แปลงส่งเสริม

- ค่าพันธุ์สมุนไพรร 3,000.- บาท
- ค่าปุ๋ยคอก 1,600.- บาท
- ค่าใช้จ่ายในการอบรม 4,500.- บาท
- ค่าไถปรับพื้นที่ 10,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงาน 40,000.- บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 60,000.- บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

โครงการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ ปี 2556-2558

- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
- กิจกรรมจัดทำแปลงสาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- กิจกรรมบริหารกองทุน
- กิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสกัดชีวภาพ

1 ผู้รับผิดชอบโครงการ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ

2. หลักการและเหตุผล

พืชผักเป็นอาหารที่ให้คุณค่าทางด้านโภชนาการที่จำเป็นต่อร่างกายของมนุษย์มีส่วนประกอบที่เป็นเซลล์โลสมิผลต่อระบบขับถ่ายของร่างกายประกอบด้วยวิตามินต่างๆ ซึ่งร่างกายจะขาดไม่ได้เกษตรกรได้ปลูกพืชผักเพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพเสริมซึ่งทำรายได้แก่เกษตรกร

สภาพการณ์ในปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาในการปลูกพืชผักเป็นอย่างมากเช่นการใช้สารเคมี การขาดเงินทุน ดินเสื่อมสภาพปัญหาเหล่านี้สร้างความท้อแท้แก่เกษตรกรจนเลิกประกอบอาชีพนี้ไปหลายรายและสถานการณ์การใช้สารเคมีในปัจจุบันนี้รุนแรงมากหลากทุกฝ่ายไม่ตระหนักช่วยกันรณรงค์หาทางป้องกันเพื่อให้ผู้ผลิต ผู้บริโภคตลอดจนสภาพแวดล้อมมีความปลอดภัย

ดังนั้นโครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจึงเป็นโครงการฯหนึ่งซึ่งตระหนักหาหนทางป้องกันครอบคลุมทุกด้านเพื่อให้อาชีพปลูกผักเป็นอาชีพที่ยั่งยืนและมั่นคงสืบไป จึงควรมีการฝึกอบรม และจัดทำแปลงสาธิตการใช้สารชีวภาพตลอดจนสนับสนุนกองทุน

3. วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ
- เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัยจากการบริโภคผลผลิต
- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องอันตรายจากการใช้สารเคมี
- เพื่อมีแหล่งเงินทุนในการพัฒนาการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ
- เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ผลิต, ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมและความสมดุลของธรรมชาติ

เพื่อรักษา

4 เป้าหมาย การดำเนินงาน ปี 2556-2558

- ปี 2556 จำนวน 1 กลุ่ม / 30 ราย
- ปี 2557 จำนวน 1 กลุ่ม / 30 ราย
- ปี 2558 จำนวน 1 กลุ่ม / 30 ราย

5 พื้นที่ดำเนินการ

- หมู่ที่ 1-13 ตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี

6 ระยะเวลาดำเนินการ

- จำนวน 3 ปี ปี 2556-2558

7 แผนการดำเนินงาน

- คัดเลือกพื้นที่
- จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิต
- อบรมเกษตรกรที่ร่วมโครงการ
- ดำเนินการตามโครงการ
- ประเมินผล
- รายงานผล

8. วิธีการดำเนินงาน

- ประชุมชี้แจง
- เสนอโครงการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการ เช่น อบต,อบจ,จากงบบูรณาการจังหวัด
- คัดเลือกพื้นที่เกษตรกร
- จัดอบรมเกษตรกร
- ดำเนินงานตามโครงการ
- จัดทำแปลงสาธิตเป็นหลัก
- ติดตามผลการดำเนินงาน
- ประเมินผล / รายงานผล

9. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน (ปี 2556-2558)

แผน / กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณต่อ หน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)			
			2556	2557	2558	รวม
แผนการถ่ายทอด เทคโนโลยี						
- อบรมถ่ายทอดความรู้การ ผลิตผักปลอดภัยจาก สารพิษ	3 กลุ่ม / 90 ราย	22,000	22,000	22,000	22,000	66,000
- จัดทำแปลงสาธิตการ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช	3 กลุ่ม / 90 ราย	8,000	8,000	8,000	8,000	24,000
รวม	-	30,000	30,000	30,000	30,000	90,000
แผนการลงทุน						
- การบริหารกองทุน	-	50,000	50,000	50,000	50,000	150,000
รวม	-	50,000	50,000	50,000	50,000	150,000
แผนฟื้นฟูทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม						
- กิจกรรมส่งเสริมการผลิต และการใช้น้ำสกัดชีวภาพ	3 กลุ่ม / 90 ราย	30,000	30,000	30,000	30,000	90,000
รวม	-	30,000	30,000	30,000	30,000	90,000
รวมทั้งสิ้น	-	-	110,000	110,000	110,000	330,000

โครงการผลิตข้าวครบวงจร

1. ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มผลิตข้าวตำบลวังสามหมอ

2. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในตำบลบ้านคือมีการประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก ซึ่งมีพื้นที่ทำนาถึง 10,374 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 350 กก./ไร่ รวมผลผลิตทั้งหมดประมาณ 3,462 ตัน และใช้ในการบริโภคในครัวเรือน ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคจะนำไปจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้หลักของตำบล แต่เกษตรกรผู้มีอาชีพทำนากลับมีความเป็นอยู่ไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากผลผลิตที่จำหน่ายได้ราคาต่ำ และต้นทุนการผลิตสูง ทำให้รายได้ต่อครัวเรือนต่ำ จากปัญหาดังกล่าวเกษตรกรมีความคิดอยากรวมตัวกันผลิตข้าวครบวงจร เริ่มจากทำแปลงส่งเสริมการผลิต รวมกลุ่มจำหน่าย กลุ่มแปรรูปเพื่อจำหน่ายให้แก่สมาชิกและส่งตลาด

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปัญหาหาราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ
2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในการจำหน่ายข้าวสาร และเพิ่มมูลค่าผลพลอยได้จากการแปรรูป
3. เพื่อเป็นการสร้างงานในชุมชน

4. เป้าหมาย

1. ส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี พื้นที่ 10,000 ไร่
2. บริการรับซื้อผลผลิตข้าวของสมาชิก 4,000 ตัน/ปี
3. จำหน่ายข้าวสารให้แก่สมาชิกสมาชิกและตลาดทั่วไป
4. บริการโรงสีข้าวแก่เกษตรกรอย่างยุติธรรม
5. ส่งเสริมกลุ่มย่อยต่างๆ
6. จัดตั้งกองทุนกลุ่ม

5. พื้นที่ดำเนินการ พื้นที่ทั้งหมดของตำบลวังสามหมอ

6. ระยะเวลา ปี 2556-2558

7. วิธีดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในตำบลทราบ
2. รับสมาชิกกลุ่ม และมีการประชุมวางแผนการผลิตร่วมกัน
3. จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี 10,000 ไร่
4. รับซื้อผลผลิตจากสมาชิกเพื่อนำมาแปรรูปจำหน่าย
5. ปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพผลผลิต
6. รวบรวม/จัดตั้งกองทุน
7. ขยายผลต่อไป

8.งบประมาณ

- ค่าอบรมถ่ายทอดความรู้ 5,000 บาท
  - โรงสีข้าวพร้อมอุปกรณ์ 953,000 บาท
  - อาคารของโรงสีข้าวและโกดัง 520,000 บาท
  - การบรรจุภัณฑ์ 10,000 บาท
- รวมเงิน 1,488,000 บาท

9.ผลตอบแทน

9.1 ผลตอบแทนทางตรง

- กลุ่มสามารถซื้อข้าวจากสมาชิก 4,000 ตัน แปรรูปเป็นข้าวสารได้ 1,300 ตัน จำหน่ายราคา 20 บาท/กก. เป็นเงิน 26 ล้านบาท
- กลุ่มสามารถจำหน่ายผลพลอยได้จากการสีข้าว ได้แก่ รำ ปลายข้าว แกลบ เพื่อจำหน่าย
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 200 บาท/ไร่

9.2 ผลตอบแทนทางอ้อม

- ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากตลาดขายข้าวเปลือก
- สามารถจำหน่ายผลพลอยได้จากการสีข้าว สนับสนุนแก่กลุ่มผลิตอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มเลี้ยงสุกร กลุ่มเลี้ยงสัตว์ต่างๆ

ภาคผนวก

1. กระบวนการจัดเวทีชุมชน

รายชื่อผู้เข้าประชุมเวทีชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบชุมชนมีส่วนร่วมระดับตำบลตำบลวังสามหมอ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ณ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวังสามหมอ

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	ตำแหน่ง
1	นายสำโรง นวลพยอม	30	1	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
2	นายทองดี โยวะเส็ง	43	1	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
3	นายบุญ เรื่องซิด	54	1	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
4	นายคำคาน อัครปัญญา	5	1	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
5	นายแสง คุ่มประเสริฐ	40	1	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
6	นายคำสิงห์ บงโนนงิ้ว	98	2	วังสามหมอ	ประธานกรรมการศูนย์
7	นายสุริยา ผลประสาท	346	2	วังสามหมอ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการศูนย์ฯ
8	นางคำทอง โคตรแสง	27	2	วังสามหมอ	ผู้นำอาชีพ
9	นางแจ่มแจ่ม วิเศษชัย	76	2	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
10	นางกัญชัชชญา พรหมศักดิ์	145/5	2	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
11	นายสวรรค์ ไกรนามน	13	3	วังสามหมอ	เกษตรหมู่บ้าน
12	นายคำปุ่น โสภากุท	10	3	วังสามหมอ	คณะกรรมการศูนย์ฯ
13	นายดี วงศ์คำพระ	1	3	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
14	นายสายทอง กรโสภา	51	2	วังสามหมอ	สท.ตำบลลำพันชาด
15	นายประเสริฐ สุปัญญาบุตร	8	10	วังสามหมอ	คณะกรรมการศูนย์ฯ
16	นายคำพันธ์ สิงห์ขร	88	6	วังสามหมอ	คณะกรรมการศูนย์ฯ
17	นายนิยม ภูเต่าสูง	21	4	วังสามหมอ	คณะกรรมการศูนย์ฯ
18	นายสมพร ดิดชัยภูมิ	140	4	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
19	นางคำผัด ภูเต่าสูง	21	4	วังสามหมอ	อสม.
20	นายฉลาด วัฒนจรูญ	198	5	วังสามหมอ	ประธานสภาเกษตรระดับตำบล
21	นายสมัย กุลกั้ง	104/3	5	วังสามหมอ	ผู้นำอาชีพ
22	นายสมร ศรีวิพันธ์	170	5	วังสามหมอ	สท ตำบล วังสามหมอ
23	นายสุพจน์ รัตนวิเศษ	214	5	วังสามหมอ	หมอดินอาสา/กรรมการศูนย์ฯ
24	นายนิคม รัตนวิเศษ	225	5	วังสามหมอ	ผู้นำอาชีพ
25	นายไพศาล ปาปะเก	22	13	วังสามหมอ	ประธานกลุ่มเกษตร ตัวแทนเทศบาลตำบลลำพันชาด

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	ตำแหน่ง
26	นายถวิล จันทร์รักษ์	133	6	วังสามหมอ	กำนันตำบลวังสามหมอ
27	นายพงษ์ศักดิ์ เรืองสีใส	253	6	วังสามหมอ	ผู้แทนเกษตรกรหมู่ 6
28	นายประสิทธิ์ เหาะเหิน	104/1	6	วังสามหมอ	ผู้นำอาชีพ / แพทย์ตำบล
29	นางปรุ่งสุคนธ์ สมมุติ	245	6	วังสามหมอ	สมาชิกแม่บ้าน
30	นายวิจิตร เกลี้ยงรส	37	7	วังสามหมอ	กรรมการศูนย์ฯ
31	นายประดา ลุนาวงษ์	75	8	วังสามหมอ	เกษตรกรหมู่บ้าน/ปราชญ์ชาวบ้าน
32	นายพลฤทธิ เกลี้ยงรส	1	7	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
33	นายวิรัตน์ นนทะมาศ	39	7	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
34	นายทรัพย์ วันชูเสริฐ	5	8	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
35	นายอุเทพ ชัยประโคน	66	8	วังสามหมอ	ผู้นำชุมชน
36	นายบุญทวี บุญจันทร์	23	8	วังสามหมอ	ผู้ช่วย ผอ.บ.
37	นายทองจันทร์ ทำสีลา	27	2	วังสามหมอ	ผู้นำชุมชน
38	นายทองแดง วันจรรณู	176	9	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
39	นายบุญมาก พิลาแดง	65	9	วังสามหมอ	กรรมการศูนย์ฯ
40	นายถาวร ทองเฟื่อง	9	9	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
41	นายเลิง สาพระ	2	1	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
42	นางบุญถิน ชาญขำนิ	11	10	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
43	นายปรีดา อัคระปัญญา	1	10	วังสามหมอ	ผู้นำอาชีพ
44	นายสมร อินทะวงค์	19	10	วังสามหมอ	ผู้นำอาชีพ
45	นายทองสา แสงไสย์	9	11	วังสามหมอ	กรรมการศูนย์ฯ
46	นางทองพัฒน์ ศรีลาปาว	22	11	วังสามหมอ	ประธานกลุ่ม
47	นายสมจิต อนันทะวัน	14	11	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
48	นางจรัส ทองมี	173/2	11	วังสามหมอ	ผู้แทนเกษตรกร
49	นายบุญฤทธิ ภูครองนาค	20	12	วังสามหมอ	กรรมการศูนย์ฯ
50	นายบรรจง สาระขันธุ์	70	12	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
51	นางอัมพร อันทะบุตร		12	วังสามหมอ	กรรมการหมู่บ้าน
52	นายสีพัน บรรเลงส่ง	18	12	วังสามหมอ	ตัวแทนเกษตรกร
53	นายจิตติพงษ์ คุณคำพระ	9	12	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
54	นายอุไทย ศิริปะกะ	33	13	วังสามหมอ	ผู้ใหญ่บ้าน
55	นายคำพัน ศิริปะกะ	91	13	วังสามหมอ	กรรมการศูนย์/เกษตรกรหมู่บ้าน

ผู้เข้าร่วมทำแผน ประกอบด้วย

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1	นายสำลี พลจันทร์	เกษตรอำเภอวังสามหมอ	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ
2	นายเจริญ ทงมี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ
3	นายพีระชัย สิงห์วัช	จพก.การเกษตรชำนาญาน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ
4	นายสมภรณ์ โทวันนัง	นวส.ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ
5	นายเฉลิมพน ทวีผล	นวส.ปฏิบัติการ	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ
6	นางสาวเกษร ศิริโยธา	นวส.ปฏิบัติการ	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ
7	ว่าที่ ร.ต.บรรพต บุรณะ	นักวิชาการเกษตร	เทศบาลลำพันชาด
8	นางสาวบัวผัน กลมลี	นักวิชาการการพัฒนารุมนชนชำนาญการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวัง-
9	นางอรวรรณ ศรีหรั่ง	ครูกศน.อำเภอวังสามหมอ	สามหมอ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนและ การศึกษาตามอัธยาศัย

2. กระบวนการจัดทำเวทีชุมชนและแผน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
1 (หมู่ที่1)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	48 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน เทศบาลลำพันชาด 2คน รวม 10 คน	1.นายแสง คุ่มประเสริฐ ผู้ใหญ่บ้าน 2. นายสำโรง นวลพะยอม เกษตรหมู่บ้านวุฒิ 3. นายสมหมาย ทองใบ อบต.	1. ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2. ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3. ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4. รู้ความต้องการชุมชน
2 (หมู่ที่2)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	68 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1คน เทศบาลวังสามหมอ 1คน รวม 10 คน	1.นายทองจันทร์ ทำลีลา ผู้นำชุมชน 2. นายคำสิงห์ บงโนนจิว ประธานคณะกรรมการศูนย์ฯ 3. นางสายทอง กรโสภา สท. ตำบลลำพันชาด	1. ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2. ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3. ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4. รู้ความต้องการชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุนหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุนชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
3 (หมู่ที่3)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	45 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1คน เทศบาลลำพันชาด 1คน รวม 10 คน	1.นายดี วงศ์คำพระ ผู้ใหญ่บ้าน 2.นายสวรรค์ ไกรนามน ผู้ทรงคุณวุฒิ 3. นายคำปุ่น โสภาอุทก กรรมการศูนย์ฯ	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน
4 (หมู่ที่4)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	95 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน เทศบาลลำพันชาด 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1คน รวม 10 คน	1.นายอุดมศักดิ์ ศรีโลหื้อ ผู้ใหญ่บ้าน 2.นาย นิยม ภูเต้าสูง กรรมการศูนย์ฯ 3. นายสมพร ดิฉชัยภูมิ ผู้ช่วย ผอ.อบ.	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุนหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุนชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
5 (หมู่ที่5)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	65 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน เทศบาลวังสามหมอ 1คน รวม 10 คน	1.นายบุญมี จำบุญ ผู้ใหญ่บ้าน 2.นายสมร ศรีวิพันธุ์ สมาชิก สท.วังสามหมอ 3.นายฉลาด วันจรูญ ประธาน สภาเกษตรกร	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน
6 (หมู่ที่6)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	70 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1คน เทศบาลวังสามหมอ 1คน รวม 10 คน	1.นายถวิล จันทร์รักษ์ กำนัน 2.นายคำพันธ์ โคตรแสง สารวัตร กำนัน 3.นายคำพันธ์ สิงขร กรรมการศูนย์	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
7 (หมู่ที่7)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	23 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1คน เทศบาลลำพันชาด 1 คน รวม 10 คน	1.นายพลฤทธิ์ เกลี้ยงรส ผู้ใหญ่บ้าน 2.นายวิจิตร เกลี้ยงรส กรรมการศูนย์ 3. นางนวลจันทร์ ราชวี ผู้แทนเกษตรกร	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน
8 (หมู่ที่8)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	30 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน เทศบาล วังสามหมอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1คน รวม 10 คน	1.นายอุเทพ ชัยประโคน ผู้ใหญ่บ้าน 2.นายนิคม รัตนวิเศษ ประธานกลุ่มเกษตรกร 3. นายประดา ลุนาวงษ์ กรรมการศูนย์ฯ	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุนหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุนชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
9 (หมู่ที่ 9)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	45 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน รวม 10 คน	1.นายทองแดง วันจตุญ ผู้ใหญ่บ้าน 2.นายรุ่งเรือง ศรีหะนาม ตัวแทนกลุ่มพ่อค้า 3.นายบุญมาก พิลาแดง	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน
10 (หมู่ที่ 10)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของ ชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของชุมชน แล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนาชุมชน	36 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน เทศบาลลำพันชาด 1 คน รวม 10 คน	1.นายประเสริฐ สุปัญญาบุตร ผู้ใหญ่บ้าน 2. ปรีดา อัครปัญญา ตัวแทนกลุ่มอาชีพ 3. นางบุญดิน ชาญธานี ตัวแทนเกษตรกร	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
11 (หมู่ที่11)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหา ของชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของ ชุมชนแล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนา ชุมชน	49 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน เทศบาล วังสามหมอ 1 คน รวม 10 คน	1.นายสมจิตร อนันตะวัน ผู้นำชุมชน 2.นางทองพัฒ ศรีลาปาว ประธานแม่บ้านระดับอำเภอ 3. นางจรัส ทงมี ผู้แทนเกษตรกร	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน
12 (หมู่ที่12)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหา ของชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของ ชุมชนแล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนา ชุมชน	32 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน เทศบาลลำพันชาด 1 คน รวม 10 คน	1.นายกิตติพงษ์ คุณคำพระ ผู้ใหญ่บ้าน 2.นายบุญฤทธิ์ ภูครองนาค กรรมการศูนย์ฯ 3. นายบรรจง สาระขันธุ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2.ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3.ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4.รู้ความต้องการชุมชน

ครั้งที่	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	จำนวน ชาวบ้านที่เข้า ร่วมทั้งหมด	จำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด (ระบุหน่วยงานต้นสังกัดและจำนวน)	จำนวนผู้นำชาวบ้าน (ระบุชื่อ/ตำแหน่ง)	ผลที่ได้รับ
13 (หมู่ที่13)	เพื่อให้ชุมชนรู้จักวิเคราะห์ปัญหา ของชุมชนแนวทางแก้ไขปัญหาของ ชุมชนและค้นหาศักยภาพของ ชุมชนแล้วนำมาจัดทำแผนพัฒนา ชุมชน	49 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอวังสามหมอ 6 คน พัฒนาชุมชน 1 คน สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ 1 คน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน 1 คน เทศบาล วังสามหมอ 1 คน รวม 10 คน	1.นายอุไทย ศิริปะกะ ผู้นำชุมชน 2.นางปาริชาติ ลาภไธสง ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน 3. นายคำพันธ์ ศิริปะกะ ผู้แทนเกษตรกร	1. ได้รู้ปัญหาของชุมชน 2. ได้รู้แนวทางที่จะพัฒนา ชุมชน 3. ได้รู้ศักยภาพของชุมชน 4. รู้ความต้องการชุมชน

